O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
MILLIY KITOB PALATASI
INV №

Milliy tiklanish

Gazeta 1995-yil, 10-iyundan chiqa boshlagan

Har oyda ikki marta chop etiladi

O'zbekiston Milliy tiklanish demokratik partiyasining ijtimoiy, siyosiy, iqtisodiy gazetasi

2004 yil, 16 aprel, juma

6 (287) son

ИСЛОМ КАРИМОВ МОСКВАГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 15 апрел куни амалий ташриф билан Россия Федерациясига жўнаб кетди. Мамлакатимиз раҳбари сафар олдидан Тошкент аэропортида журналистларга интервью берди.

— Россия — катта сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий салоҳиятга эга мамлакат, — деди Президент Ислом Каримов. — Владимир Путин Россия президентлигига иккинчи муддатга сайлангач, мамлакатнинг ички ва ташқи сиёсатини ўзгартиришга йўналтирилган қатор ишлар амалга оширилмоқда. Маъмурий соҳада ўтказилаётганислоҳотлар бу борадаги муҳим қадамлардандир.

Ўзбекистон ва Россия алоқаларининг тарихи узоқ. Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан кейин бу алоқалар янгича мазмун-моҳият касб этди. Ўзаро тенглик ва шериклик асосидаги ҳамкорлик йўлга қўйилди. Бугун ҳар иккала мамлакатда ана шу ҳамкорлик туфайли салмоқли ишлар амалга оширилмоқда. Буни сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда яққол кўриш мумкин.

Лекин масалага бугунги кун талаблари нуқтаи назаридан қарайдиган бўлсак, ўзаро алоқаларимиз, айниқса, иқтисодий соҳадаги ҳамкорлигимиз имкониятлар даражасида эмас. Божхона соҳасидаги муайян мураккабликлар, темир йўл транспортида ташиладиган юклар учун устама тўловларнинг баландлиги билан боғлиқ масалалар икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий алоқаларнинг талаб даражасида эмаслигига сабаб бўлаётир, дейиш мумкин.

Ташриф чоғида ана шундай долзарб масалаларни муҳокама этиш режалаштирилган. Бинобарин, бундан икки томон ҳам бирдай манфаатдор.

ЎзА.

УЧРАШУВЛАР, МУЛОҚОТЛАР

Олий ҳокимият органи— Парламентимиз ўзининг навбатдаги ўн тўртинчи сессиясига катта тайёргарлик кўрмоқда. Қўмиталар, комиссиялар, фракциялар, ишчи гурухларда иш тобора қизғин давом этмоқда. бозор иқтисоди асосларини мустаҳкамлашга қаратилган бир қатор қонун лойиҳалари ўқилиб, сайқал топмоқда. Депутатларнинг ўз сайловчилари билан учрашувлари ўтмоқда.

Олий Мажлисдаги «Миллий тикланиш» фракциясининг аъзолари Ўткир Ҳошимов, Шарифа Салимова, Хуршид Дўстмуҳаммедов, Улмас Саиджонов, Гуландом Боқиева, Иброҳим Ғофуров,Раҳматали Жалилов, Эркин Донаевлар ботбот учрашувларда бўлиб, бугунги қонунчилигимизнинг мазмун-моҳияти, мамлакатимизнинг ички ва ташқи сиёсатининг эътиборли қирралари, эл-юртни тўлқинлантириб турган масалалар ҳақида сўз юритиб мулоқатлар олиб бормоқдалар.

Чунончи Парламент халқаро алоқалар қўмитасининг раиси,Ўзбекистон Қаҳрамони Эркин Воҳидов давлат миқёсидаги бир неча сафарларда бўлиб қайтгач, Фарғонада, Ёзёвон туманида ўз сайловчилари ҳузурида бўлди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов раҳбарлигида олиб борилаётган сиёсатимизнинг янги қирралари, шундай оқилона, вазмин сиёсат туфайли Ўзбекистоннинг халқаро миқёсдаги ошиб бораётган обрў-эътибори, мамлакат аста-секин янги иқтисодий тараққиёт босқичига кириб бораётгани ва бунда ҳар бир фуқаронинг ўз ўрни борлиги ҳақида сўйлаб берди. Сайловчилар бунга жавобан «вақти-вақти билан «ҳорма, бор бўл!» — деб келсангизлар, бошимиз осмонга етади. Икки оғиз ширин сўз айтиб рағбатлантирсангиз, қиййнчилик кўрган халқмиз, — ҳар қандай меҳнатга ўзимизни қодир сезамиз», — деб айтишди.

«Маҳаллаларимизда жуда катта ишлар олиб борилаяпти, — дейишди яна сайловчилар, — Биз экстремистларнинг турли хуружларини батамом қоралаймиз. Халқимиз бу йўлдан юрмайди ва бу йўлни қабул қилмайди! Ўзингиз қаранг. Бизда бирорта ҳам бекорчи одам қолмади. Бекорчи бўлмагач, жиноят ҳам бўлмайди. Ҳамма қўлидан келганича иш билан банд. Ёзёвонликлар ёзёвонлик эканликларини оқлайдилар».

Ёзёвонликлар яна ўз депутатларига туманнинг иқтисодий муаммоларини ҳал қилишда ва айниқса туманни газлаштиришда катта ҳисса қўшганлиги учун самимий миннатдорлик билдиришди. Бизга яна кичик ва қўшма корхоналар қуриб, ишга туширишда, қишлоқ ахлининг касб-малакаларини оширишда ёрдам беринг, дейишди.

Ёзёвонликлар ечими йўқ муаммоларнинг ечими топилаётганидан, халқ фаровонлиги учун аниқ, муайян ишлар амалга оширилаётганидан хурсандчиликларини чин кўнгилдан изҳор қилишди.

Ўз мухбиримиз

Фермерлар — мустақиллик қалдирғочлари

МУРУВВАТ КОШОНАСИ

Ҳурматилло Ҳакимовни Фарғонада яхши билишади. Исми ҳам ўзига монанд. Бошқаларга доимо ҳурмат билан муомалада бўлади. Ўзи ҳам доимо ҳурматда. Отабоболари ҳам ҳидоят йўлини танлаган покиза инсонлардан бўлган. Ҳурматилло аканинг сўзида ҳам, ниятида ҳам фақат яхшилик. Меҳр-мурувватда тенги йўқ.

Ҳурматилло аканинг шиори: «яхшилик қил, яхшилик қил ва яна яхшилик қил!» У қайси соҳада, қайси корхонада ишламасин, ўша жойга барака кириб бораверади — меҳр-муҳаббатли, лабзи ҳалол, илм аҳлидан ўзини ҳеч қачон юқори тутмайдиган камтарин инсон.

У 2000 йил фермер хўжалиги ташкил этди. Ер билан тиллашишга бел боғлади.

Шу йили "Оқ олтин" фермер хўжалигини ташкил этди. Пахта, буғдой экди.

Ернинг бир қисмига анор, гилос, ўрик, шафтоли, олма, беҳи кўчатлари ўтқазди. Мана тўрт йилда дарахтлари мевага кира бошлади.

Фермер хўжалигидан олинаётган соф фойданинг кўп қисми хайрия ишларига сарфланаётир. Ҳар қандай обиҳаво шароитида ҳам фермер хўжалигида режалар ортиғи билан бажарилаётир.

Май ойи бошларида Хотира ва қадрлаш куни арафасида тумандаги "Бўстон" ва Мамазокир Обидов номли ширкат хўжалиги ҳудудидаги кам таъминланган оилалар фарзандларига, меҳрибонларини йўқотган 50 нафар болаларга фермер хўжалиги ҳисобидан катта тўй қилишга ҳозирлик кўрилаётир.

Буғдойзорларни кўриб ҳавас қиласиз. Фермер хўжалиги дала шийпонини шийпон эмас, мўъжазгина дам олиш уйи дейсиз. Фермер хўжалигига олиб борувчи текис асфальт йўлнинг бошида "Оқ олтин" ранчосига хуш келибсиз" деб ёзиб қўйилган. Йўлнинг ҳар икки ёқасида бир қатордан чиройли шакл берилган тутлар, бир қатордан атир гуллар. Атиргул ғунчалари бўй кўрсатиб турибди.

(Давоми 3-бетда).

МУҲОКАМАЛАРДА МУКАММАЛЛИК КАСБ ЭТДИ

Мазкур Қонун лойиҳаси Олий Мажлиснинг ўтган сессиясида умумхалқ муҳокамаси учун матбуотда эълон қилинди.

Лойиҳа кенг жамоатчилик томонидан эътибор билан кутиб олинди. Ҳар бир фуқаронинг манфаатларига тааллуқли бўлгани учун ҳам уни муҳокама қилишда оддий фуқаролардан тортиб, турли соҳа ходимлари, мутахассислар, фахрийлар, олимлар, талабалар қатнашдилар.

Муҳокама давомида 200дан зиёд таклиф, фикр ва мулоҳазалар ўртага қўйилди. Бундан ташқари, Қонун лойиҳаси эълон қилинган вақтда фуқаролар йиғинлари раис (оқсоқол)лари сайловлари ўтаётган бўлиб, мана шу сайловлар тажрибаси асосида ҳам бир қанча таклифлар Қўмитага келиб тушди.

Бир неча депутатларимиз, жумладан, Т. Файзуллаев, Р. Холмуродов, Қ. Тошматов, Д. Тошмуҳамедовалар ўз фикр-мулоҳазаларни билдирдилар. Шунингдек, муҳокамада фуқаролар йиғинлари раис (оқсоқол)лари фаол қатнашдилар. Шу ўринда республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси раҳбарларининг, оқсоқоллар Маматхон Тешабоев, Марат Ғуломов, Шуҳрат Жалилов ва бошқаларнинг муҳокамада иштирок этганларини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчимиз.

Қонун лойиҳаси муҳокамасига республика матбуоти ҳам жиддий эътибор қаратиб, бир қанча газета ва журналлар муносабат билдирдилар.

Сиёсий партиялар, уларнинг парламент фракцияларида ўтказилган муҳокамаларда кўплаб долзарб масалалар кўтарилди. Айниқса, Ўзбекистон ХДП ўтказган семинар, «Фидокорлар» МДП ўтказган давра суҳбатида билдирилган фикрлар лойиҳани янада пишитиш учун катта аҳамият касб этди.

Қўмита томонидан ҳам Наманган Давлат университетида ва Олий Мажлисда муҳокама тадбирлари ўтказилди.

Лойиҳа бўйича билдирилган таклифлар, фикрлар ва мулоҳазалар асосида унинг 16 та моддасига 20дан зиёд ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилди. Лойиҳага киритилган энг жиддий ўзгартиш ва қўшимчалар унинг 3, 12, 14 ва 25-моддаларига қилинди.

Маълумки, лойиҳанинг 3-моддаси иккинчи қисмида фуқаролар йиғини раисини (оқсоқолини) ва унинг маслаҳатчиларини сайлашда тенг сайлов ҳуқуқига эга қилиб тегишли ҳудудда доимий яшовчи фуқаролар белгиланган эди. Кўп мунозаралардан сўнг, тегишли худудда фуқаролар йиғини раислигига (оқсоқолига) ёки унинг маслаҳатчиларига муносиб номзод бўлган, бироқ фуқаролиги бўлмаган шахслар ҳам яшашлигини инобатга олиб, ушбу моддада «фуқаролар» деган ибора «шахслар» деган ибора билан алмаштирилди.

«Фуқаролар йиғини раиси (оксоқоли) ва унинг маслаҳатчилари сайлови тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни лойиҳаси (иккинчи ўқиш) Олий Мажлис сессияси кун тартибида

Лойиҳанинг 12-моддаси биринчи қисми биринчи хатбошисида сайлов ўтказиладиган фуқаролар йиғини бўладиган, кун вақт ва жойини тегишли ҳудудда яшайдиган фуқароларга хабар қилишнинг аниқ бир куни кўрсатилмаган эди. Бундай хабар бериш фуқаролар йиғини бўладиган кундан узоғи билан 5 кун олдин фуқароларга етказилиши керак деб ўзгартирилди. Бундан ташқари 12-модданинг биринчи қисми тўртинчи хатбошиси сифатида янги хатбоши киритилиб, унга кўра сайловни ташкил этиш ва ўтказиш бўйича ишчи гуруҳининг ваколати кенгайтирилиб, унинг амалга оширилиши сайловчиларнинг масъулиятини ва ҳуқуқий маданиятини оширади.

Лойиҳанинг14-моддасида фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) вазифасига кўрсатилган номзодларга доир ҳужжатлар туман ёки шаҳар ҳокими билан келишиш учун тегишли туман ёки шаҳар комиссиясига топширишнинг аниқ муддати кўрсатилмаган эди.

Иккинчи ўқишдаги лойиҳада эса мазкур жараёнда аниқ бир муддатнинг кўрсатилмаслиги айрим муаммоларни келтириб чиқаришини ҳисобга олиб, бундай ҳужжатларни тегишли комиссияларга камида ўн кун олдин топшириш белгилаб қўйилади.

Лойиҳанинг 25-моддаси биринчи қисмига ҳам муҳим қўшимча киритилмоқда. Маълумки, бунда сайловни ўтмаган деб ҳисоблаш учун фуқаролар йиғинида иштирок этувчилар рўйхатига киритилган фуқароларнинг ярмидан ками иштирок этганлиги кўрсатилган бўлиб, фуқаролар вакиллари йиғилишида бўлиб ўтган сайловни қандай ҳолда ўтмаган деб ҳисоблаш кўрсатилмаган эди. Энди киритилган қўшимчага кўра, сайлов фуқаролар вакиллари йиғилишида ўтказилган тақдирда, агар бу йиғилишда вакилларнинг учдан икки қисмидан ками иштирок этган бўлса сайлов ўтмаган деб топилади.

Лойиҳада ифода этилган айрим қоидалар бўйича кўплаб таклифлар келиб тушди. Жуда кўпчилик кишилар фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли)ни ваколат муддатини Қонунда белгиланганидек 2,5 йилга эмас, балки 3 ёки 5 йилга узайтиришни таклиф этдилар. Ҳолбуки, Конституциямизда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари)нинг ваколат муддати 2,5 йил қилиб белгиланган.

Бир туркум таклифлар лойиҳанинг 15-моддаси биринчи қисмида белгиланган фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) вазифасига номзодларнинг олий маълумотли бўлиши тўғрисидаги талабга тегишлидир. Айрим фуқаролар қонунда бундай маълумот цензини белгилашга эътироз билдирмоқдалар. Фуқаролар яшаш жойларида олий маълумотли бўлмаган, лекин аҳоли орасида обрў-эътибор қозонган, тажрибали, фаол, шундай масъулиятли лавозимни бемалол эплайдиган кишилар борлиги ва уларни номзод қилиб кўрсатмаслик ҳаёт ҳақиқатига тўғри келмаслигини таъкидламоқдалар.

Айтиш жоизки, лойиҳада гап ҳамма номзодларнинг олий маълумотли бўлиши тўғрисида эмас, балки қоида тариқасида шундай маълумотга эга бўлиши ҳақида бормоқда. Бу олий маълумотли бўлмаган киши ҳам ўз номзодини раис (оқсоқол) лавозимига қўйиши мумкинлигини билдиради.

Қонун лойиҳаси умумхалқ муҳокамасидан ўтиб, ижобий баҳо олди. Унинг бугунги ижтимоий-сиёсий ҳаётимизда, ва айниқса маҳалла ҳаётининг ташкилий тартиб-қоидаларини белгилашда катта аҳамиятга эга эканлиги шубҳасиз.

Акмал САИДОВ,
Қўмита раиси

ДАВРАНИ КЕНГ ОЛЯПМИЗ

Андижонликлар буюк Бобур авлодлари эканидан фахрланиб юрадилар. Андижонликлар ғалла уруғчилиги мактабини яратди. Пахтачиликда плёнка остига чигит қадаб аввалда қайд этилмаган натижаларга эришилди.

Вилоят маркази йўллари кенг, равон. Андижон шаҳрида спорт иншоотлари,коллежлар, бозорлар, банклар, тиббиёт муассасалари, бинолар замонавий андозаларда бунёд этилди.

Албатта, бундай ютуқларнинг қўлга киритилишида ЎзМТДП вилоят кенгаши атрофида даврани кенг олаётган "Миллий тикланиш" партияси аъзоларининг ҳам улушлари бор. Биз "Миллий тикланиш" партияси Андижон вилояти кенгаши раиси, вилоят ҳокимлигининг заҳирадаги кадрлар мактаби раҳбари Абдурашид ТЎХТАБОЕВ билан мулоқотда бўлдик.

— Суҳбатимизни ЎзМТДП вилоят кенгаши олдида турган вазифалар хусусида бошласак.

— Миллий тикланиш — бу миллий иқтисодиётни юксалтириш эвазига озод ва обод Ватанни қуриш, эркин ва фаровон ҳаётни барпо этиш, миллий истиқлол ғоясини кенг халқ оммасига сингдириш орқали демократик, ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамиятини шакллантириш, миллий қадриятлар, аждодлар меросларини тиклаш, таълим, тиббиёт ва спортни ривожлантириш ҳисобига соғлом авлодни тарбиялаш ва инсон омилини кўтариш ҳамда ёш иқтидор, истеъдод эгаларини излаб топиш ва уларни мақсадли тайёрлаш деб ҳисоблайман.

"Миллий тикланиш" сафларини янада кенгайтириш, аъзоларни яна бир бор ҳисобдан ўтказиш, корхона ва ташкилотларда бошланғич партия ташкилотларини, таянч нуқталарини тузиш, молиявий масалаларни ҳал этиш, шаҳар ва туман кенгашлари иш шароитини яхшилаш баробарида уларни фаоллаштириш мақсадида ҳаракат бошладик.

Меҳр-мурувват йили муносабати билан тадбирлар ўтказилаётир. Жамоат ташкилотлари, ўзини ўзи бошқариш органлари билан ҳамкорликни кенгайтириш, омманинг сиёсий-ижтимоий онги ва тафаккурини жонлантириш, тарбиялаш ва ўстиришда партия фаолларининг иштироки сезилса-

гина ўша партиянинг обрўси бўлади.

Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг иккинчи сифат босқичини амалга оширишда таълим муассасаларига илмий услубий ва амалий кўмак беришдек шарафли ишга ҳисса қўшамиз.

Партия ҳаёти

Шу йил охирида парламент ва маҳаллий вакиллик органларига бўладиган сайловларда муваффақият қозониш учун амалий тадбирларни режа асосида бошладик. Партия ташкилотидан парламент депутатлигига ва маҳаллий вакиллик органлари депутатлигига лойиқ номзодларни танлаш ва ЎзМТДПнинг сайловолди ҳаракат дастурини шакллантириш ва тайёрлашда вилоят кенгашининг фаол иштирокини таъминлаш учун ҳаракат қилаяпмиз.

— Ҳар қандай партиянинг имиджи ва обрўси — бу матбуот органидир, вилоятда 2004 йил учун «Миллий тикланиш» газетасига обуна масаласи 2003 йилда эътибордан четда қолган. Оқибатда газета ўқувчилари йил бошида бир неча ўн кишини ташкил этган, холос...

— Албатта, партиянинг юзкўзи — бу газета. "Миллий тикланиш" партияси катта ишларни амалга ошираётганини қайд этиш лозим. Айни пайтда бор имкониятларни тўлиқ ишга сололмаётгани бу — бор гап.

"Миллий тикланиш" газетаси саҳифалари ўқимишлироқ бўлиб бораётгани қувончли. Бугун кишиларнинг ўзида истак-хоҳиш бўлмаса, уларни қуруқ даъватлар билан "газетага ёзилинг" дея олмаймиз. ЎзМТДП Марказий Кенгаши пленумида партия газетасига янги журналист кадрларни жалб этиш, долзарб вазифаларни ҳисобга олган ҳолда унинг таҳририятини қайтадан кўриб чиқиш каби бир қатор муҳим қарорлар қабул қилингани айни муддао бўлди. Мана, Андижонда обуначилар сони кескин ортиб бораётир.

— Абдурашид ака, умид қиламизки, Андижонликлар бу соҳада ҳам бошқа вилоятларга ўрнак бўлади. Самимий муносабатингиз учун раҳмат.

Суҳбатни журналист
Раҳимжон БЎРИБОЕВ
ёзиб олди.

Жиноятга жазо муқаррар

ДИЛЕРЛАР МАШИНА «СОТДИ», БАНКИРЛАР-ЧИ?

Бозор иқтисодиётининг ўз қонун-қоидаси бор. Кимдир ишлаб чиқаради, кимдир сотиб олади, учинчиси эса воситачилик қилади. Бунинг ҳеч ажабланадиган томони йўқ. Аммо, олишнинг ҳам, сотишнинг ҳам йўлйўриғи бор. Афсуски, «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг расмий дилерлари тартиб-қоидага зид иш қилишган.

Аниқланишича, турли тижорат банкларининг 74 таси ва расмий дилерларнинг 40 таси ҳамда бир қатор пул маблағларини нақдлаштирувчи фирма ҳамда хусусий тадбиркорлар томонидан аҳолидан 1300 та автомашина учун йиғиб олинган 12,3 миллиард сўм нақд пул маблағларининг банкдан ташқари муомиласига жиноий йўл очилган.

Натижада, «Ўзавтотехҳизмат», «Ўзбеклада» тизимлари ва турли хил мулкчилик шаклига эга бўлган бошқа дилерлар турли банкларнинг мансабдор шахслари билан олдиндан жиноий тил бириктириб нақд пулларни банкка топширмай, фуқаролар омонатларига пул маблағларини ўтказиб бераётган хўжалик юритувчи субъектлардан иборат 58 та жиноий гуруҳлар фош этилиб, уларнинг фаолиятига чек қўйилди.

Ҳуқуқбузарларга нисбатан 2,7 миллиард сўм қўшимча солиқ ва молиявий жарималар қўлланиб, 155,1 миллион сўми бюджетга ундириб олинди.

Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, аксарият ҳолатларда дилерлардан юридик шахслар, хусусий тадбиркорлар томонидан «ЎзДЭУавто» қўшма корхонанинг автомобилларини пул кўчириш йўли билан ўз эҳтиёжларидан бошқа мақсадларда сотиб олиб, қайта сотиш билан шуғулланган, қайта сотишдан тушган нақд пул маблағларини банкларга инкассация қилмасдан, нақдлаштириб келинган.

Шунингдек, автомобилларни жисмоний шахсларнинг омонатидаги ва кредит пластик карточкалардаги маблағлар ҳисобига сотилиши, яъни жисмоний шахсларнинг банкларда очилган қалбакилаштирилган омонатларига ҳар хил фирмаларнинг ҳисоб рақамларидан кўчирилган маблағлар келиб тушиши ва кейинчалик фуқаролардан йиғиб олинган нақд пуллар банкка топширилмай, омонатга пул кўчириб берган фирмалар орқали нақдалаштирилган, натижасида кўчирилган пул билан нақд пул ўртасидаги фарқ ҳисобига 15-20 фоиз ноқонуний даромад олиниб келинган.

Жумладан, Бухоро вилояти ҳудудида фаолият юритаётган «ЎзДЭУавто» қўшма корхонанинг расмий дилери «Интермиллениум» масъулияти чекланган жамияти ходимлари бир гуруҳ шахслар билан моддий манфаат кўриш мақсадида олдиндан тил бириктириб, «ЎзДЭУавто» қўшма корхонада ишлаб чиқарилган автомобилларни сотиб олувчи шахслардан нақд пулларини ҳамда фуқаролик паспортларини олиб, уларнинг номига банкларда қалбаки омонат ҳисоб рақамларини очиб, ушбу ҳисоб-рақамларига ҳақиқатда сотилмаган товарлар учун пул кўчириб, ушбу маблағларни «Интермиллениум» масъулияти чекланган жамиятига автомобилларни сотиб олиш учун ўтказилган, мазкур фирма томонидан 2003 йил давомида 284 та, жами 2,34 миллиард сўмлик фуқароларнинг номига тижорат банкларида очилган омонат жамғармаларидан кўчирилган маблағлар ҳисобига автомобиллар сотилгани аниқланди.

Юқорида қайд этилган ҳолат бўйича Бухоро вилоятидаги расмий дилерлар «Авто-НТДМ» хусусий фирмаси ҳисоб-рақамига банкларда очилган қалбаки омонат жамғармаларидан кўчирилган маблағлар ҳисобига 69 та, жами 592,2 миллион сўмлик, «Уюравто» хусусий фирмасида 82 та, жами 667,6 миллион сўмлик ва «Авто-арсенал» хусусий фирмасида 84 та, жами 674,2 миллион сўмлик автомобилларнинг ноқонуний савдоси аниқланди.

Фарғона вилояти ҳудудида фаолият кўрсатаётган расмий дилер «ЎзДЭУ-Фарғона» масъулияти чекланган жамияти масъул шахслари вилоят ҳудудидаги турли банкларнинг масъул шахслари ва турли хўжалик юритувчи субъектларнинг мансабдор шахслари билан жиноий тил бириктириб 2002-2003 йиллар давомида 29 нафар фуқаро томонидан «ЎзДЭУ-Фарғона» масъулияти чекланган жамиятидан сотиб олинган автомашиналар учун тўланган 245,1 миллион сўм нақд пул маблағларини банк ғазнасига топширмасдан, харидорга пул банк орқали олинганлигини тасдиқловчи товар (касса) чекини бермасдан, савдо қилиш қоидаларини жуда кўп миқдордаги қийматда бузиб, жами 245,1 миллион сўм миқдордаги пул маблағлари нақдлаштирилгани аниқланди.

Бухоро шаҳридаги «Шафран УФҚ» хусусий фирмаси раҳбари Х.Муратов, фуқаро Б.Саидов, «Парвина банки»нинг собиқ раҳбари Ж.Бозоров, бош ҳисобчи вазифасини бажарувчи Д.Ражабова, расмий дилерлар, «Баҳром авто» ва «Камол» хусусий фирмалари раҳбарлари жиноий тил бириктириб 130 нафар фуқародан йиғиб олинган 2 миллиард 87 миллион сўм нақд пулларни банкка топширмай, банкда қалбаки омонатлар очиб пул кўчириш йўли билан бошқа субъектларнинг маблағларидан ноқонуний фойдаланишган. Фирма раҳбари Х.Муратов давлатга етказилган зарарни қисман қоплаш мақсадида 10 миллион сўм нақд пул маблағини Департаментнинг депозит ҳисоб рақамига топширди.

Андижон вилоятидаги «Автотехҳизмат» ҳиссадорлик жамияти масъул шахслари фуқаролардан олинган 17,5 миллион сўм нақд пулни банкка топширмай Андижон «Тадбиркор банк» бўлими, Наманган вилояти «Савдогар банк»нинг Тўрақўрғон туман бўлими ва Миллий банкнинг Чортоқ туман бўлими ходимлари билан жиноий тил бириктириб фуқароларга қалбаки омонатлар очишиб, омонатга турли субъектлардан бажарилмаган хизмат учун пул кўчириб, кейинчалик бу маблағларни дилер ҳисоб-рақамига ўтказиб, ноқонуний автомобиллар савдоси амалга оширилган.

Самарқанд вилоятидаги расмий дилер «Баҳром Авто» хусусий фирма раҳбарлари «Халқ банки»нинг Иштихон, Боғишамол туман бўлимлари, «Парвина банк»нинг Бухоро бўлими ҳамда «Замин банк»нинг Навоий вилоят бўлими мансабдор шахслари ва бошқа бир гуруҳ шахслар билан назорат қилинмайдиган фойда олиш мақсадида ҳужжатларни қалбакилаштириш йўли билан қалбаки омонатлар очиб, фуқаролардан 106 та автомашина учун олинган 900,5 миллион сўм нақд пулларни банкка топширмай бошқа субъектлар орқали тартиб-қоидага зид ҳолда пул кўчиришган.

Худди шундай қинғир ишлар Навоий вилоятидаги расмий дилер «Сардоба-Файз» хусусий фирмаси раҳбари Хуршид Исмоилов, «Халқ банки»нинг Навоий вилоят Қизилтепа туман бўлими мансабдор шахслари ҳамда хусусий тадбиркорлар Ж.Исломов ва Н.Нарзиевлар томонидан содир этилиб, фуқаролардан 30 та автомашина учун олинган 239,6 миллион сўм нақд пул банкка топширилмай пул кўчиришганини қандай изоҳлаш керак?

Пул топаман, бойийман, дея қинғир ишга қўл урганлар сири фош бўлди. Энди автомашина олди-сотдисидаги «ўйинлар»да иштирок этганлар афсусда. Бу хилдаги кўнгилсизликлардан эса хулоса чиқариш ҳар кимнинг ўзига ҳавола.

Ўзбекистон Республикаси
Бош прокуратураси
ҳузуридаги Солиқ ва
валютага оид жиноятларга
қарши курашиш
Департаменти матбуот
хизмати.

Саҳифаларини варақласангиз:

2-бетда
Ўзбекистон-Россия Олий таълим, илмий ҳамкорлик йўлларида.

3-бетда
Фарғона —Марказий Осиё гавҳари

4-бетда
Ғафур Ғулом Ҳамид Ғуломга дейди:
Тонг отар мактубингни олдим, ўйлатиб қўйдинг мени.
Жон рубобин черта-черта, куйлатиб қўйдинг мени.

ЎЗБЕКИСТОН — РОССИЯ: ОЛИЙ ТАЪЛИМ ИЛМИЙ ҲАМКОРЛИК ЙЎЛЛАРИДА

Бизнинг диёримиз ва унинг алломалари инсоният тарихида жаҳон цивилизациясига катта ҳисса қўшган, фан, маданият — маърифат, медицина, фалсафа, шеърият, давлатшунослик ва бошқа соҳаларда дунё миқёсида ўз ўрнини топган мамлакатдир. Шунинг учун ҳам Президентимиз И. А. Каримовнинг «Биз ҳеч қачон ҳеч кимдан кам бўлмаганмиз, кам эмасмиз, кам бўлмаймиз ҳам» деган ибратли гаплари айни ҳақиқатдир. Биз яшаётган географик муҳит халқимизнинг бағри кенглигию, меҳнатсеварлиги, ер ости — ер усти бойликларимиз, табиатнинг бизга инъом этган қуёш нурлари, мусаффо ҳавоси, зилол сувлари, серҳосил далалари, бетакрор мевалари, шифобахш гиёҳлари, меҳр-мурувватни, қадр-қиймат, дўсту-вафодорлик, аҳду-паймон, оқибат фазилатларини акс эттирган урф-одатлари азалдан дунё эътиборини ўзига жалб этиб келганлиги бежиз эмас. Савдо-сотиқ, иқтисодий алоқалар, дўстлик кўприги бўлган «Буюк ипак йўли»нинг мамлакатимиз орқали бошқа давлатларга ўтиши, ўнлаб музофотларни бир-бирига боғлаганлиги ва нафақат иқтисодий, балки маданий, маърифий, илмий аҳамиятга эга.

Чунончи, ҳар бир мамлакат бошқа давлатлар билан иқтисодий алоқалари орқали маданий, маърифий жиҳатдан ҳам бойиб боради.

Мустақиллик Ўзбекистон учун халқаро алоқаларда равон йўл ва кенг имкониятлар яратди. Кўпгина тараққий этган мамлакатлар ўз ташаббуси билан бизга яқинлаша бошлади. АҚШ, Европа мамлакатлари, Япония, Хитой, Корея, ва бошқа кўплаб давлатлар шулар жумласидандир. Ҳозир 160 дан ортиқ давлат Ўзбекистонни тан олган ҳамда дипломатик, савдо, иқтисодий алоқаларни ўрнатгандир. Мамлакатимизда юзлаб қўшма корхоналар фаолият кўрсатмоқда. Минглаб ёшларимиз хорижий университетларда, академияларда таълим олмоқдалар.

Академиянинг филиали Тошкент Давлат иқтисодиёт университети ҳудудида жойлашган

Албатта, Ўзбекистон билан Россия Федерацияси ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик, иқтисодий, савдо, илмий-техник алоқалар алоҳида аҳамият касб этади ҳамда салмоқли ўринга эгадир. Шунингдек, бу ҳамкорлик узоқ тарихга эга.

Россия Президенти В. В. Путиннинг «Ўзбекистон ва Россия муносабатлари ўзаро манфаатдорлик асосида қурилмоқда» дегани бежиз эмас.

Икки мамлакатнинг илмий-техник салоҳияти, унинг ривожи, такомиллашуви ҳар доим бир-бири билан боғлиқдир. Космик тадқиқотлар, саноат, аграр соҳа, тўқимачилик ва ўнлаб тармоқлар тараққиётида ҳам ўзаро алоқалар ўрнатилиб ҳамкорлик қилинмоқда.

Ўзбекистон билан Россия ўртасида олий таълим тизими, фан-техника соҳаларида илмий алоқалар алоҳида аҳамият касб этади. Буни Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академияси Тошкент шаҳридаги филиали фаолиятида ҳам кўриш мумкин.

Талабалар имтиҳон пайтида.

Филиал аввало ушбу Иқтисодиёт Академияси, Москва Давлат университети ва бошқа олий ўқув юртларидан иқтисодиёт соҳасидаги адабиётларни алмашиб туради. Бош Академия филиални эса ўқув-методик дастурлар, илмий адабиётлар, ўқув қўлланмалари, халқаро андозадаги ўқув услублари билан таъминлашга бевосита ёрдам беради.

Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов мамлакат мустақиллиги миллий ғоясини ишлаб чиққанлиги, уни ҳаётга тадбиқ қилганлиги, бозор иқтисодиётига ўтишнинг ўзига хос моделини, социал-иқтисодийислоҳотлар йўналишларини, илмий, назарий жиҳатдан асослаганлиги учун бутун дунёда тан олинди, халқаро сиёсий, иқтисодий, ижтимоий, молия ташкилотлари, юзлаб давлат бошлиқлари, давлат департаментлари, БМТ, Европа Иттифоқи каби халқаро ташкилотлар томонидан эътироф этилди. Шу билан бирга мамлакатимиз Президенти И. А. Каримовга жаҳондаги энг нуфузли академиялар, университетларнинг фахрий доктори, профессори унвонлари берилди.

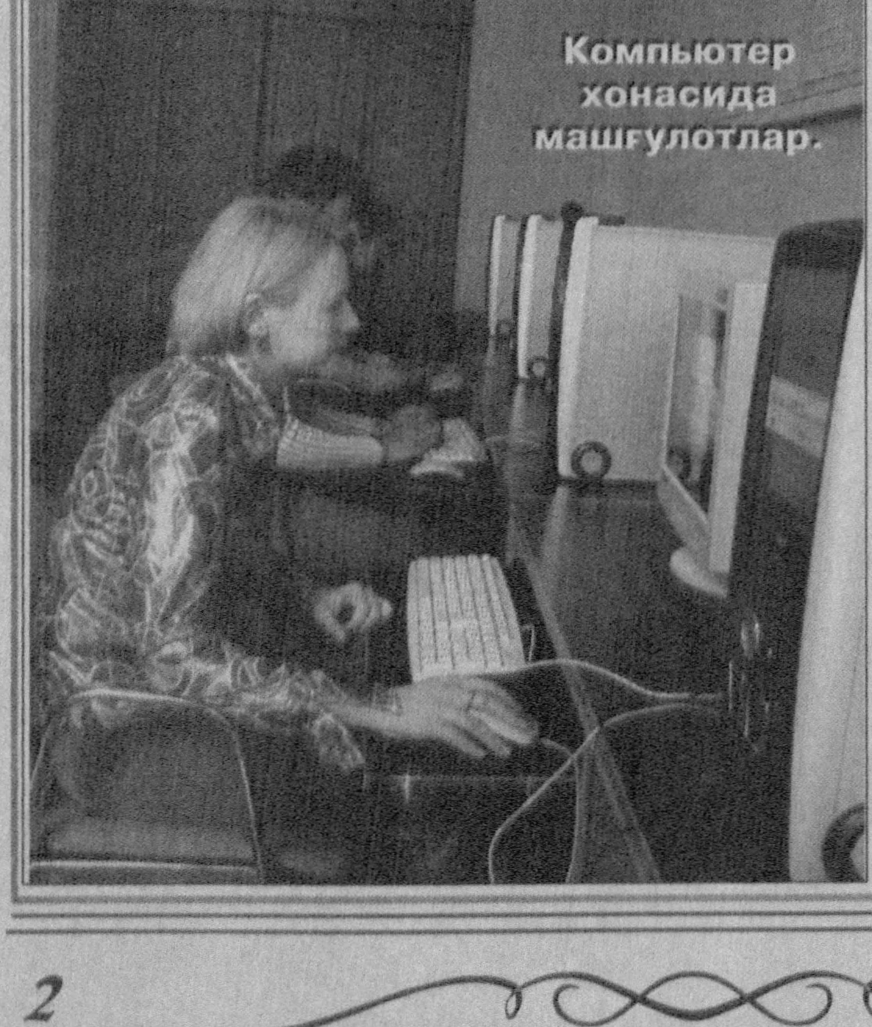

Компьютер хонасида машғулотлар.

Иқтисодиёт, иқтисодий фан соҳасида яратилган илмий назариялари, унинг амалий аҳамияти, илмий салоҳияти учун И. А. Каримов Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академиясининг фахрий доктори этиб сайланди. Бу олийгоҳ дунёдаги иқтисодиёт соҳасидаги энг нуфузли Академия ҳисобланади.

Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт Академияси Тошкент филиали ректори, академик Қаландар Абдураҳмонов.

Ўзбекистон — Россия ўртасидаги олий таълим ва илмий-техника алоқалари кучайган сари Россия Иқтисодиёт академияси Тошкент шаҳридаги филиали фаолияти ҳам кенгайиб ва такомиллашиб бора бошлади. Айниқса Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 5 сентябридаги 318 сонли Г. В. Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академиясининг Тошкент шаҳридаги филиали фаолиятини ташкил этиш тўғрисидаги қарори тарихий ҳужжат бўлиб қолади. Бунда филиалда бакалавриат ва магистратурани кенгайтириш, филиал битирувчиларига Россия иқтисодиёт Академияси дипломларини бериш, илғор педагогик ва ахборот технологияларини, фан ва олий таълимнинг энг янги ютуқларини ўқув жараёнига доимий равишда жорий этиш, Республикадаги Иқтисодий олий ўқув юртларининг профессор-ўқитувчилари таркиби малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш каби масъул вазифалар юкланганлиги ҳам алоҳида ўрин тутади. Академиянинг Тошкентдаги филиали томонидан бериладиган диплом Ўзбекистон Республикаси ҳудуди билан бир қаторда жаҳоннинг 100 дан ортиқ ривожланган мамлакатларида тан олинади.

Ҳозирги кунда филиалда 100 га яқин магистрант, 500 га яқин бакалар таълим олмоқдалар. 100 дан ортиқ малакали, катта тажриба соҳиби бўлган профессор-ўқитувчилар фаолият кўрсатмоқда. Шулардан 60 фоиздан ортиғи фан докторлари ва номзодларидир. Уларга ректорат, деканат, 6 та кафедра, мониторинг бўлими, информация маркази, бой кутубхона, замонавий типография ва бошқа хизмат кўрсатиш бўлинмалари хизмат қилмоқда.

Етакчи бўлмалардан бири «Молияни бошқариш ва банк ишлари» кафедрасидир. У кафедра Ўзбекистондаги Марказий банк, йирик Асака, Пахтабанк, Миллий банк билан яқиндан алоқа қилади. Шунингдек, кафедра олимлари Россия Иқтисодиёт академиясидан ташқари М. Ломоносов номидаги Давлат университетининг иқтисодиёт факультети, Россия Фанлар Академиясининг тизимли иқтисодий тадқиқот институти, Иқтисодиёт институти, Россия тадбиркорлик Академияси билан мунтазам илмий ҳамкорликда фаолият кўрсатади. Кафедрада 3 нафар фан доктори — профессорлар Ж. Рўзиев, В. Швецов, Ш. Имомовлар, шунингдек, 10 га яқин фан номзодлари талабаларга дарс берадилар. Кафедрада бир неча миллион сўмлик хўжалик шартномаси асосидаги илмий-тадқиқот ишлари бажарилади.

Г. В. Плеханов номидаги Россия Иқтисодиёт академияси Тошкент филиали Ўзбекистон — Россия ўртасидаги илмий-техникавий ҳамкорликнинг муҳим бўғинидир

Кафедрага Халқаро Транспорт Академиясининг ҳақиқий аъзоси, Россия Федерацияси Тадбиркорлик Академиясининг академиги, иқтисодиётнинг йирик соҳалари бўйича 10 га яқин монография, 150 та илмий мақолалар муаллифи, Москва, Санкт-Петербург, Рига, Омск, Киев шаҳарларида, Мексика, Канада, Венгрия, Польша, Германия, Болгария, Чехия, Словакия давлатларида ўтказилган халқаро илмий-анжуманларда иштирок этган, ҳамда маърузалар қилган, кўплаб дарсликлар, ўқув қўлланмалари тайёрлаган иқтидорли олим Жаббор Рўзиев раҳбарлик қилади.

Филиалнинг етакчи кафедралардан бири «Бухгалтерлик ҳисоби ва солиққа тортиш» кафедраси бўлиб унга академик, иқтисод фанлари доктори, профессор Қобилжон Ҳасанжонов раҳбарлик қилади. У бир неча монографиялар, 100 дан ортиқ илмий мақолалар муаллифи, 20 дан ортиқ фан докторлари, номзодлари тайёрлаган. Ўнлаб халқаро илмий конференциялар иштирокчиси. Кафедра жамоаси Республика солиқ қўмитаси, божхона қўмитаси, аудиторлик компаниялари билан ҳамкорликда ишлашади. Россия иқтисодиёт Академияси кафедралари, Россия Солиқ Академияси, Тадбиркорлик Академияси кафедралари билан илмий, ўқув-методик алоқалар ўрнатилган. Кафедрада 10 га яқин тажрибали ўқитувчилар, доцентлар, фан номзодлари фаолият кўрсатишади. Кафедрада бухгалтерия ҳисоби, солиқ масаласига бағишланган кўплаб ўқув қўлланмалари, услубий ишланмалар тайёрланган.

Мутахассислар тайёрлайдиган «Тадбиркорлик ва бошқарув» кафедраси ҳам филиал фаолиятида алоҳида ўрин тутади. Кафедра мудири, иқтисод фанлари доктори, профессор Лайло Аллахвердиева республикамизда кўзга кўринган иқтисодчи олимлардан бири. У бир неча монография, дарслик, ўқув қўлланмалар, меҳнат жараёнига бағишланган ўнлаб илмий мақолалар муаллифи, кўплаб илмий-назарий, амалий конференцияларнинг иштирокчиси ва маърузачисидир. Кафедрада катта илмий-педагогик тажрибага эга бўлган фан докторлари, профессорлари Л. Максакова, Н. Неткачев, Ю. Вороновский, Р. Досумов, З. Худойбердиев, М. Насритдинова ва бир неча иқтидорли фан номзодлари фаолият кўрсатмоқда. Улар томонидан кўплаб илмий ишлар, методик қўлланмалар, услубий ишланмалар тайёрланган. Кафедрада студентлар илмий тўгараклари доимо ишлаб туради.

Филиалда муҳим аҳамиятга эга бўлган кафедралардан яна бири «Назарий иқтисодиёт ва ижтимоий фанлар» кафедраси. Кафедрага иқтисод фанлари доктори, профессор Александр Бедренцев раҳбарлик қилади. Кафедра «Иқтисодиёт назарияси» фанидан 3 курсни битирувчилар учун давлат имтиҳони қабул қилади. Жамоада фан докторлари, профессорлар В. Нехай, А. Зведенюк, А. Жалолов каби тажрибали олимлар фаолият кўрсатмоқда. Кафедра ходимлари, Ўзбекистон давлат илмий-техник дастури, хорижий грантлар, хўжалик ҳисобидаги Илмий тадқиқот ишлари, халқаро, республика илмий-назарий ва амалий конференцияларда фаол иштирок этишади.

Кафедра Тошкент Давлат иқтисодиёт университети, Ўзбекистон Миллий университети, Россиянинг университетлари ва иқтисодий олий ўқув юртлари билан яхши илмий-методик алоқалар ўрнатган. Шунингдек, россия Иқтисодиёт Академияси «Иқтисодиёт назарияси» кафедраси билан ҳамкорликда иш олиб боради.

Филиалда диққатга сазовор мажмуалардан «Ахборот технологияси ва иқтисодий хавфсизлик» ҳамда «Ахборот технологияси» марказидир. Бу тармоқ ривожланган мамлакатлардаги академиялар, университетлар, иқтисодий марказлар, компаниялар, янги чоп этилган китоблар, монографиялар, информациялар, илмий алоқалар, статистик материалларни интернет тармоқлари орқали олиб, уни ишлаб, кутубхонамизга, кафедраларга узатади, улардан ўқувчилар, талабалар кенг фойдаланади. Кутубхонамиз эса АҚШ, Европа университетлари ва айниқса, Москва ҳамда Россиянинг бошқа шаҳар академия, университетлар, илмий марказлар, РФ Фанлар академияси илмий тўпламлари ва иқтисодий журналларга эга бўлган бой ахборот марказидир. Кутубхонада 15 мингга яқин иқтисодиёт соҳасида рус тилида китоблар, юзлаб журналлар мавжуд, шунингдек, иқтисодиётга тегишли ўзбек тилида ҳам мингдан ортиқ китоб ва журналлар бор. 1500 та иқтисодий адабиётлар эса инглиз тилида мавжуд. Кутубхона қошида электрон кутубхона бўлиб, булар талабаларга, ўқувчиларга, илмий ходимларга лазерли ва оддий дискетларда барча ўқув дастурларни, дарсликларни кўчириб тайёрлайди ва булардан бемалол фойдаланиш мумкин.

Филиалда чет тилини ўрганишга жиддий аҳамият берилади. Бунда чуқур даражада инглиз, немис, француз тиллари, шунингдек рус тили бозор иқтисоди ва тадбиркорлик шароитида нутқ маданияти нуқтаи назаридан ҳар томонлама ўрганилади. Тилни ўрганишнинг аудио-видео, компьютердан фойдаланиш воситалари кенг қўлланилади. Айниқса интернетдан самарали фойдаланилади. Чет тиллар кафедрасининг ҳозирги замон техник воситалари билан жиҳозлаган кабинетлари, компьютер синфлари интернетга ва халқаро телеканалга уланиб самарали хизмат кўрсатаётганида кафедра мудири Гулзода Табакнинг ҳиссаси катта.

Чет тилини ўрганишни ташкил этиш халқаро андозадаги марказлар тажрибаси асосида амалга оширилади. Талабаларимиздан А. Шамсиев, К. Мирҳамидовлар тилни ўрганиш Республика олимпиадасида ғолибликни қўлга киритдилар. Баъзи талабаларимиз таҳсилдан бўш пайтларда элчихоналарда ва хорижий фирмаларда таржимонлик ишларини бажаради. Кафедра халқаро тил маркази, хорижий университетлар билан алоқа боғлаган. Дипломатия ва Жаҳон иқтисодиёти, Жаҳон тиллари университетларидан ташқари Британия Совет, Германиянинг ДААД фонди, Гёте институти, ТАСИС, Темпус фондлари билан ҳамкорликда фаолият кўрсатади.

Филиал ўз фаолиятини Россия иқтисодиёт академияси, Ўзбекистон Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан маъқулланган ва тасдиқланган ўқув режалари орқали олиб боради. Ҳар бир кафедра, деканат, бўлимлар фаолияти доимо ректоратнинг ва илмий кенгашнинг диққат марказида туради. Ректорат ўқув жараёнининг хилма-хиллигига, мазмуннинг моҳиятига жиддий аҳамият беради. Ўқув-педагогик жараёнини ташкил этишда халқаро андоза, хорижий университетлар, академиялар тажрибасига таянади.

Филиал мамлакатимиздаги кўплаб академиялар, университетлардан ташқари Ўзбек—Америка академияси, халқаро Экосан фонди, Россия меҳнат ва аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш институти, Қозоғистон Президенти қошидаги менежмент ва иқтисод институти, Озарбойжон иқтисодиёт институти, Қирғизистон менежмент ва туризм институти, Марказий Осиё менежмент тараққиёт фонди, Уэлс университети (Англия), АҚШ, Европа, Осиё университетлари билан мунтазам алоқа боғлаган.

АҚШ, Европа университетларидан олимлар таклиф қилиниб, маърузалар ўқишади, тажриба алмашишади. Шунингдек Москвадан РИАдан етук олимлар мунтазам келиб лекциялар ҳамда муаммовий маърузалар ўқишади, семинарлар ўтказишади. Улар орасида академиклар В. Видяпин, В. Белянский, Т. Данько, фан докторлари, профессорлар Г. Журавлева, Ш. Мунчаев, В. Павловлар бор.

Шанба кунлари талабалар Амир Темур музейи, Миллий боғ, Ўзбекистон тарихи музейи, амалий санъат музейи, театрларга боришади. Талабаларимизнинг кўпчилиги Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларидаги тарихий жойлар, муқаддас зиёратгоҳлар, Исмоил Бухорий, Нақшбандий, Ғиждувоний мақбараларини кўриб, зиёрат қилиб келишди.

Профессор-ўқитувчилар, талабаларимиз мунтазам равишда давлат ва жамоат арбоблари, Олий Мажлис депутатлари, йирик олимлар, шоирлар маърузаларини эшитиб туришади. Қизиқарли учрашувлар ўтказилади. Бунга мисол қилиб, ташқи ишлар вазири С. Сафоевнинг «Мустақил Ўзбекистон ташқи сиёсати», Россия Федерациясининг Ўзбекистондаги элчиси Ф. М. Муҳамедшиннинг Россия — Ўзбекистон ҳамкорлигига доир, Президент девони ходими В. Голишевнинг «Иқтисодий ислоҳотнинг амалга оширилишига доир», Олий Мажлис қўмитаси раиси А. Саидовнинг «Ҳуқуқий давлат шаклланиш жараёнлари» каби маърузалари тингланганлигини кўрсатиш мумкин. Академия даргоҳида Ўзбекистон Қаҳрамони А. Ориповнинг рус тилида чиққан сайланма асарининг тақдимоти ўтказилди. Ўзбекистон Қаҳрамони Э. Воҳидов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ў. Ҳошимовнинг чиқишлари, шунингдек, академиклар С. Шермуҳамедов, С. Ғуломов, О. Салимовлар билан учрашувлар талабаларимизда катта таассурот қолдирди.

Филиалнинг кўп қиррали фаолияти унинг ректори, бир неча хорижий давлатлар академияларининг аъзоси, академик Қ. Абдураҳмонов, проректор, доцент Б. Умурзоқовнинг ҳар доим диққат марказида туради, халқаро конференциялар, катта илмий анжуманлар, ўқув-илмий алоқаларнинг мунтазам ривожланиб боришига ректорат алоҳида эътибор қаратади.

Филиал ректоратининг ташаббуси билан 2003 йил апрель ойида Ўзбекистон олий ўқув юртлари иқтисодиёт кафедралари мудирларининг ўн кунлик малака ошириш семинари Россия Иқтисодиёт академиясида академия президенти, академик В. Видяпин раҳбарлигида ўтказилди ва 30 та олимга халқаро сертификат берилди.

2004 йил 3-5 март кунлари РИА Тошкент филиали ҳамда АҚШ Ижтимоий бошқарув институти билан ҳамкорликда «Ташкилотда етакчиликни ривожлантириш» мавзусида ўқув-амалий семинар бўлиб ўтди. Унда ташкилотлар, идоралар ва қўшма корхоналар, товар ишлаб чиқариш палатаси вакиллари, шунингдек «Шаркмир», «Демир», «Рартнерс ҚХ» вакиллари қатнашиб «Узтехсако» Ўзбекистон — Америка қўшма корхонаси бош директори Боб Хортон, директор ўринбосари профессор Х. Диметов, ижтимоий бошқарув институти раҳбари Джон Хавкинс, «Экстеншн Менежмент ИНК» Консалтинг Корпорацияси президенти Билл Луюс, иқтисодчи олим Киц Стокилд ва бошқа олимлар лекция ўқидилар. Бунда қатнашган 30 иштирокчига Г. В. Плеханов номидаги Россия иқтисодиёт академияси ва АҚШ Бошқарув институтининг ҳамкорликдаги сертификати топширилди.

Филиал таркибида «Банк ва суғурта иши», «Тадбиркорлик ва бошқарув», «Бухгалтерлик ҳисоби ва солиққа тортиш», «Информатика ва иқтисодий ҳавфсизлик» соҳасида малакали бакалавр даражаси берадиган, мутахассис кадрлар тайёрлайдиган факультет бўлиб, унга Афина университетида ва Россия Иқтисодиёт академиясида малака оширган иқтидорли олима, иқтисод фанлари номзоди Гулнора Ҳисамиева раҳбарлик қилади. Факультетнинг асосий вазифаси, халқаро андозада ўқув-услубий жараёнларини ташкил этиш, ҳозирги замон талабига жавоб берадиган мутахассислар тайёрлашдан иборатдир.

Охирги беш йил ичида бу факультетда мингга яқин бакалаврлар тайёрланди ва улар кўплари хорижий мамлакатларда фаолият кўрсатмоқдалар.

Россия Федерацияси Олий Таълимнинг Болон жараёни (бунга тараққий этган давлатлар кирган) иштирокчиси бўлганлиги учун Россия академиялари, университетлари, олий ўқув юртларига катта талаб қўйилганлигини ҳисобга олиб, филиалда ҳам жуда катта сифат ўзгаришлар амалга оширилади. Шу жумладан, инновация педагогик технологиядан ҳам кенг фойдаланилмоқда. Бу деган сўз, талабаларда тадқиқот, ёндашиш фикрини оширадиган интегратив курслар ишлаб чиқилади, электрон синтетик модул дастури, интерактив ўқув-услубий қўлланмалар яратилади ва улардан кенг миқёсда фойдаланилади.

Интернет алоқа воситаларини қўлланган ҳолда ривожланган мамлакатларда электрон информация муҳити орқали информация ресурслари, кутубхона — маълумот мажмуалари аниқланади ва талабаларга етказилади. Ундан ташқари талабаларнинг ўрганиш, ўзлаштириш жараёнларини бошқариш ҳам ўз ўрнига эга. Факультетда муаммовий ўқитиш, семинарлар, диспутлар, брифинглар қўл келади ва кўрсатилган усуллардан изчил фойдаланилади. Иқтисодий амалиёт, курс ишлари, битирув ишлари, магистрлик диссертация ишларини тайёрлаш ташкилотлар, йирик банклар, суръат компаниялари, солиқ, божхона, тадбиркорлик, қўшма корхоналар билан ҳамкорликда амалга оширилади. Ишлаб чиқариш, молия ва бошқа фаолиятни ривожлантириш, такомиллаштириш соҳасида таклифлар, тавсиялар киритилади ва улар ҳаётга татбиқ этилади.

Филиалда юқори малакали мутахассислар тайёрлашнинг иккинчи босқичи бўлган магистратура мавжуд бўлиб, унда икки хил мутахассислик:

иқтисодий назария ва молия кредит муносабатлари ва фирма иқтисоди ва тармоқлар бозори бўйича кадрлар тайёрланади.

Биринчи дастур бўйича акционерлар жамиятлари, банклар, фирмалар, биржалар, фонд бозорининг ҳар хил ташкилотларига муаммоларини ечадиган, малакали мутахассислар тайёрланади.

Доцент А. Пак техник воситалар ёрдамида дарс ўтаётир

Магистратура дастури макроэкономика, микроэкономика, кредит сиёсати, банкларнинг ташқи иқтисодий фаолияти, халқаро молия, банк тизимининг қиёсий анализи, халқаро иқтисодни чуқур ўрганишни ўз ичига олади.

Иккинчи дастур бозор иқтисоди шароитида фирмаларнинг стратегияси ва тактикасини белгилаб берадиган мутахассислар тайёрлашни ўз ичига олади. Бунда фирма иқтисодини, тармоқлар бозорини, тадбиркорлик, бизнес, реклама, бошқариш ва логистикани чуқур билишни талаб этади. Магистратура иқтисодий анализдан ташқари, илмий тадқиқот ишларига жалб этиш, педагогика услубларини ўрганишни ҳам тақозо қилади.

Магистрантларнинг ижодий фаоллигини ошириш мақсадида уларни информация билан таъминлаш учун кенгайтирилган тарзда интернет тармоқларидан фойдаланилади. Интернет тармоқларига эркин кира билиш, ҳар бир магистрантнинг компьютерга бириктилиши масофадан туриб ўрганишнинг самарадорлигини оширади, ўқув топшириқлари, тестлар бўйича тайёр материалларни топишга, уларни илмий ишларга жорий этишда қўл келади.

Тест синовлари.

Кейинги 4 йил ичида филиалда 100 га яқин магистрант тайёрланди, улар мамлакатимиз ва ундан ташқарида илмий-педагогик фаолият ва ишлаб чиқариш билан шуғулланмоқдалар.

Дарсларни АҚШ, Канада, Германия ва бошқа хорижий давлатлар университетларида малака оширган олимлар олиб боради. Магистратура декани вазифасида тажрибали педагог, ташкилотчи олим, доцент Р. Османов фаолият кўрсатмоқда. Умуман, филиал Россия ва бошқа хорижий мамлакатлар академиялари, университетлари олимлари билан алоқа ўрнатган, ҳамкорликда ишлайдиган Ўзбекистондаги самарали таълим марказлардан бири ҳисобланади.

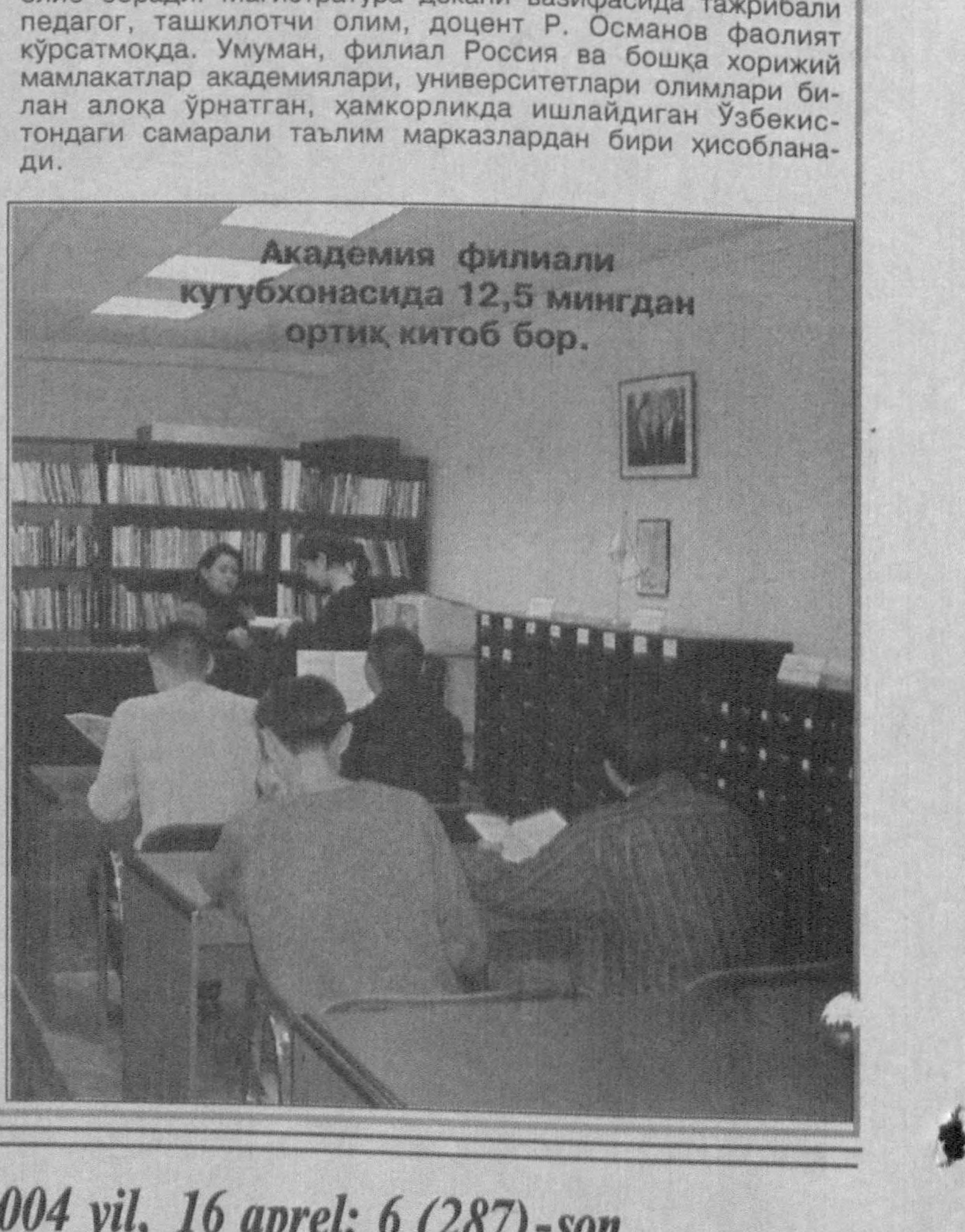

Академия филиали кутубхонасида 12,5 мингдан ортиқ китоб бор.

МАРКАЗИЙ ОСИЁ ГАВҲАРИ

Агар Тошкентдан водийга сафар қилсангиз, Қўқон — Боғдод — Риштон — Олтиариқ — Фарғона — Қува йўлларида бир юринг, яна шу йўлларда юргингиз келиб қолади. Кенг ва равон йўллар узоғингизни яқин қилади. Икки томони гулзорлару, боғ-роғлар. Чиройли бинолар.

Фарғона шаҳрини айтмайсизми?

Кейинги уч-тўрт йил ичида жуда ўзгариб кетибди. Бу гўшада ободончиликни, янги бунёд этилган ва тубдан таъмирланган замонавий иншоотларни кўрган кўз қувонади. Кўчалари соя-салқин, одамлари ўша-ўша камтарин ва ширинсухан.

Президентимиз Ислом Каримов таъбири билан айтсак, «Фарғона нафақат Ўзбекистоннинг, балки бутун Марказий Осиёнинг гавҳаридир».

Фарғона ҳақида, унинг фарзандлари — буюк астроном, математик ва географ, фалакиёт илмининг султони Аҳмад Фарғоний, машҳур фиқх олими Бурҳониддин Марғиноний, Муқимий, Фурқат, Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийлар ҳақида қанча ёзсак ҳам оз. Ёр, диёр, муҳаббат куйчиси — Эркин Воҳидов каби дилкаш аҳли ижод бешигидир бу Фарғона.

Ривожланган чет мамлакатлар билан тенг ҳамкорликда тузилган қўшма корхоналар жаҳон андозаларига мос маҳсулотлар ишлаб чиқариб, дунё бозорларида сотишаётир. Саҳоватли фермерлари, қўли гул ҳунармандларини мақтамай бўладими?

Вилоятда, айниқса, болалар спортини ривожлантиришга эътибор берилаётир. Ўзбекистон номини жаҳонга танитаётган спортчилар сафи кенгаймоқда. Саноат корхоналари миқёси жиҳатидан ҳам мамлакатда етакчи ўрин тутади.

Эътиборингизга вилоят ҳаётидаги ютуқлардан бир шингилини ҳавола этаётирмиз.

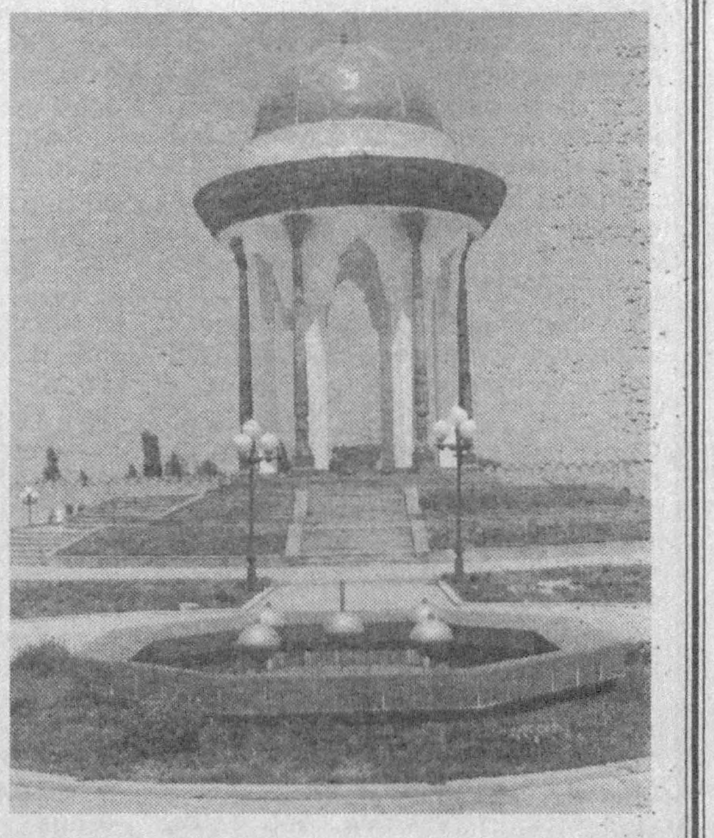

UZSALAMAN ЖАҲОН БОЗОРИДА

Талабалик йиллари — бундан йигирма йил аввал чет элда ишлаб чиқарилган оёқ кийими танқис эди — харид қилиш насиб этиб қолса, бошимиз осмонга етарди. Туфли ҳам ўшанда туфлидек эди. Камида икки-уч йил битта туфлини кийиб юравераардик. Ўшанда ким ўйлабди дебсиз, кунлар келиб Ўзбекистонда ҳам чет элникидай оёқ кийимлари тайёрланади деб?

Мустақиллик шарофати билан бундан тўққиз йил аввал Фарғона шаҳрида Ўзбекистон — Германия «UZSALAMAN» қўшма корхонаси ташкил топди. Мана ўшандан буён корхона мўътадил ишлаб келаётир. Тўққиз йилда бир ярим миллион жуфтдан ортиқ пойабзаллар тайёрланди. Юзлаб нафар маҳаллий аҳоли иш билан таъминланганини айтмайсизми? Энг қувончлиси, истеъмолчиларнинг эҳтиёжларига қараб маҳсулот турлари ранг баранг бўлиб бораётир. Чет мамлакатларга — Россия, Қирғизистон, Афғонистон давлатларига экспорт қилинаётир.

— "Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган" деган тамға остидаги маҳсулотларга чет элларда ҳам харидорлар кўпайиб бораётганидан фахрланамиз, — дейди қўшма корхона бош директори Қодиржон Солиев. — Ҳатто, ҳамкорларимиз юрти — Германияга ҳам экспорт қилинаётир. Уларга ҳам биз ишлаб чиқараётган оёқ кийимлари манзур бўлаётир. Мижозларимиз кўпайса — бу катта ютуқ. Уларнинг дидларига мос бежирим, чидамли янги-янги пойабзаллар тайёрлаш йўлларини қидиравeрамиз. Дарҳақиқат, корхона иш бошлаган дастлабки йиллари маҳсулотларнинг нархлари қимматроқ эди. Хом ашё хориждан келтирилгани боис харажатлар ортиб, ишлаб чиқарилаётган пойабзаллар таннархи кўтарилиб кетарди. Бугунчи? Бугун пойабзаллар тайёрлаш учун ишлатилаётган хом ашёнинг тўқсон фоизи маҳаллий хом ашёдан.

Қўқондаги "Кўнчи" корхонасидан, "Обиджон" ва "Аҳмедов" хусусий фирмаларидан олинаётган чармлар Германиядан келтириладиганидан асло қолишмайди. Москва, Новосибирск, Бишкек, Беларусда ташкил этилган савдо уйларига беш минг жуфтдан ортиқ оёқ кийимлари жўнатилди. Элликдан ортиқ маҳаллий савдо ташкилотлари билан ҳамкорлик йўлга қўйилган.

«UZSALAMAN» да ишлаб чиқарилган пойабзаллар қирқ даражадан ортиқ иссиққа ҳам чидамли. Олтмиш даражагача совуқ иқлим шароитида ҳам фойдаланса бўлади. Дунё пойабзал бозорининг талабларига жавоб берадиган маҳсулотларимизнинг харидоргирлиги ортиб бораётир.

Энг катта буюртмачиларимиздан бири — республика Мудофаа вазирлигидир. Ватан ҳимоячилари бизда ишлаб чиқарилаётган пойабзалларни кийиб юрганини кўрсангиз, албатта, ғурурланиб кетасиз.

— Мана икки йилдан бери «UZSALAMAN»да ишлаб чиқарилган туфлини кийиб юрибман, — дейди Қува туманидаги Мусажон Шербўтаев номли ширкат хўжалиги ҳудудида истиқомат қилувчи муаллим Одилжон Низомов оёғидаги пойабзалга ишора қилиб. — Бозорлардаги ташқи кўриниши "қўғирчоқдай". Хитой ва бошқа шунга ўхшаш давлатлардан олиб келиниб сотилаётган пойабзаллар бир-икки ойдаёқ ишдан чиқади. Тезда йиртилиб, чоки сўкилади. Ёғингарчилик бўлса, ичига сув кириб кетади. Ҳадеб оёқ кийими сотиб олаверсангиз, пул етказиб бўладими? Буёғи бозор иқтиодиёти, ҳар сўмимизни ҳисоби бор.

Жорий йилнинг биринчи чорагида 792 миллион сўмлик 51 минг 200 жуфт пойабзал маҳсулотлари ишлаб чиқарилди. Тайёр маҳсулотлар пешма-пеш шерикларга жўнатилаётир. Гулчеҳра Маллаева, Кимёхон Абдураҳмонова, Июроҳимжон Абдураҳмонов, Дилшод Раҳимов, Ҳалимжон Ҳалилов, Муҳаббат Исроилова каби илғор ишчиларнинг тайёрлаётган бир-биридан чиройли оёқ кийимларини харид қилганлар асло афсусланмайди, аксинча, яна шунақасидан олиб кийгиси келаверади.

Корхонада мижозларнинг талаб ва истакларига кўра пойабзал тайёрлаб бериш имконияти бор. Масалан, Афғонистоннинг "Кангар" фирмаси маҳаллий аҳоли урф-одатлари ва иқлим шароитига мос бўлган оёқ кийимлари тайёрлаб беришга буюртма қилганди. Шартномада кўрсатилган маҳсулот мижозларга етказиб берилди ва афғонистонлик шериклар бундан буён ҳам ҳамкорлик қилиш хоҳишини билдиришди. Бозор бозорда, вақт ўтган сайин маҳсулотларнинг янги-янги турларини ишлаб чиқаришни йўлга қўйилмаса, харидорларнинг талаб ва эҳтиёжларидан ортда қолиб кетилади. Бозор талабларидан келиб чиқиб Германиядан "Отогалли" агрегатлари олиб келинди. Бундан ташқари Жанубий Кореянинг "Хюндай" фирмаси билан спорт пойабзаллари ишлаб чиқариш борасида музокаралар олиб борилаётир.

Корхонанинг иқтисодий имкониятлари кенгайиб бораётгани боис, меҳр-мурувват ва хайрия учун йил сайин кўпроқ маблағлар ажратилаётир.

Корхонада ишловчи кўп фарзандлиларга, корхонага қўшни маҳаллаларда истиқомат қилувчи кам таъминланган, боқувчисини йўқотган оилаларнинг ҳар бирига қирқ беш килограммли бир қопдан жами 2 миллион 710 минг сўмлик ун берилди. Шаҳардаги 49-маҳалла фуқаролар йиғинига 528 минг сўмлик ёрдам ажратилди. Бир чоракда жами 3 миллион 960 минг сўмлик хайрия ёрдамлари кўрсатилди.

Болалар спортини ташкил этиш учун тўрт миллион сўм сарфланди.

Қўшма корхона совриниучун бокс мусобақаси ўтказилди. Мусобақада водий вилоятлари, Қирғизистон, Тожикистондан спортчилар қатнашди.

"Ёрмозор" фуқаролар йиғини ҳудудида қишлоқ ҳокимлик пункти қуриб битказилди. Бу мақсадга ўн тўрт миллион сўмдан ортиқроқ маблағ сарфланди.

«UZSALAMAN» қўшма корхонаси мамлакатимиз пойабзалчилик саноатида катта мавқега эга. Ички ва ташқи бозорни сифатли маҳсулотлар билан тўлдиришда муносиб ўрни бор. Истаймизки қўшма корхона тамғаси босилган маҳсулотлар жаҳоннинг яна кўплаб мамлакатлари бозорларига кириб бораверсин.

Қодирали СОДИҚОВ,
қўшма корхона касаба қўмитаси раиси.

(Суратларда қўшма корхона ҳаётидан лавҳалар).

Ўзбекистон — Россия чет эл инвестицияси иштирокидаги Қўқон суперфосфат заводи очиқ акционерлик жамияти Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Россия Федерациясига расмий ташрифини қутлайди

Икки мамлакат ўртасидаги дўстона муносабатлар бундан ҳам мустаҳкамланаверсин. Осмонимизда тинчлик кабутарлари парвоз қилаверсин!

МУРУВВАТ КОШОНАСИ

(Боши 1-бетда)

Қувада бўлганимизда яхшилар ҳам, уларни қадр-қимматини улуғловчилар ҳам кўплигидан қувондик. Иброҳим Каримовнинг номида кўчалар аталибди. Бу ҳали ҳаммаси эмас, дейишди: у кишига ҳайкаллар ўрнатамиз, у кишини номи билан аталувчи мактаблар қурамиз".

Ҳурматилло ака ижодкорларни жуда қадрлайди, суҳбатлашгиси келади. Ўзи ҳам ижодкордан қолишмайди. Бундан беш йил илгари шоиримиз Муҳаммад Юсуф билан Фарғонага борганимизда Қувада бир нодир шоир бор — Шокиржон Ҳакимий деган, унинг Ҳурматилло деган укаси бор, мақола ёзсанг ўшалар ҳақида ҳам албатта ёзгин деганди. Муҳаммад акамнинг ўзи ҳам Шокиржон Ҳакимийни тез-тез йўқлаб хонадонига бориб турар экан. Шокиржон аканинг ҳузурига бирга киргандик. Кўриб кўзларимга ёш келганди: бир умр тўшакка михланиб қолган шоир ҳузуридан унинг матонатига тан бериб қайтгандик. Мана ҳар икки шоир ҳам бу дунёдан ўтиб кетди. Номлари эса тилларда.

Ҳурматилло ака ўз тирикчилигини ўзи кўриши қийин бўлган кишиларга эҳсон қилишни умрининг мазмуни деб билади. Қанча кўп инъом қилса шунча кўп севинадиган қалб эгаси. Ораси бузилган кишилар алоқасини тиклаб юради. Бирор кишининг бошига мусибат тушса ё ғам етса, ҳатто у душманлик йўлини тутган кимса бўлса ҳам асло хурсанд бўлмайди. Ёмонлик қилганга яхшилик қилаверади. Ҳақсизликларни сабр билан, қийинчиликларни чидам билан енгишга одатланган оқил киши. Хуллас — Худо берган инсон.

Муҳаммад алайҳиссаломнинг васиятларида шундай сўзлар бор: "Ё Али, Худойи Таоло фармон қиларки, "Эй Жаброил, беҳиштга бориб, ул одамнинг жойини кенг қилгилки, етимни хурсанд қилиб, кулдирибдир. Албатта мен уни хурсанд қилурман".

Фермер хўжалиги ҳисобидан 2002 йил "Наврўз" байрамида 24 нафар меҳрибонларидан айрилган ва кам таъминланган ночор оилалар болаларига суннат тўйи қилиб берилди.

2003 йил Мустақиллик байрамида 43 нафар меҳрибонларга муҳтож болаларга суннат тўйи, 28 нафар 75, 80, 85, 90, 95 ёшга кирган қарияларга юбилей тўйи, бир нафар келин-куёвга никоҳ тўйи қилиб берилди.

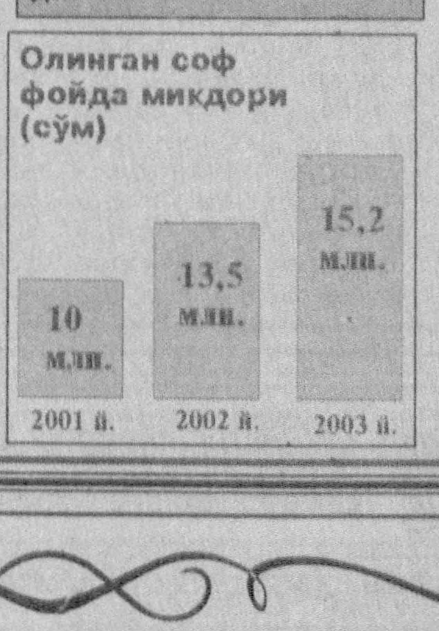

Бу муборак ҳадисни эслаганимиз боиси бор: Иброҳим ота ҳаёти мобайнида юзлаб етим болаларга суннат тўйи, юзлаб камхарж, ночор оилаларнинг фарзандларига никоҳ тўйлари қилиб берганди. Неча-неча ногиронларнинг дардларига малҳам бўладиган саҳоватли ва савобли ишларни қилгани шарофати билан юртга танилганди. Бугун шундай хайрли йўлдан унинг шогирди кетаётир.

Дилимга шу сатрлар келди:

Бунёд этсанг
мурувватдан кошона,
Уни ҳеч ким қила
олмас вайрона.

Ўринбой КЕНЖА.

ЎША–ЎША ҲАМИД АКАМИЗ

Ўзбекистон халқ ёзувчиси Ҳамид Ғулом 85 ёшда

Ҳамид Ғуломни адабиёт, шеърият мухлислари ранг-баранг романлар, ҳикоялар, очерклар, публицистик мақолалар ёзиб, адабиётимизни бойитиб келаётган ёзувчи сифатида танишади.

Ҳамид акамни улуғ ва муборак ёшлари билан табриклаш мақсадида қалам ушлаб, у инсон билан боғлиқ кўпгина хотираларни эсласам, энг аввало ёшлигим ёдимга тушди.

Ҳамид Ғуломнинг адиблик, шоирлик иқтидори, ёзган асарларининг ўрни ва қиммати ҳақида адабиётимизнинг билимдонлари кўп ва хўб таҳлил қилишган, яна ҳали кўп ёзишади, айтишади. Мен эса ўша ҳофизамда ўрнашиб қолган баъзи воқеаларни ўқувчиларимга сўйлаб бермоқчиман.

Кунлардан бир кун худди шундай баҳор чоғи эди...

Мен вақтли уйғониб боғимизни айланиб, дарахтларнинг шиғил гуллаганига маҳлиё турган эдим, дадам деразани очиб:

— Мош, турдингми, бор Ҳамид акангни айтиб кел, агар уйғонмаган бўлса, уйғотиб олиб кел, — дедилар.

Дадам кечаси билан ижодхоналарида чироқлари ўчмай шеър ёзиб чиққанларини сезган эдим.

Ҳамид акамни уйларига етиб борсам, эшик очиқ, оналари ҳовли юзида майда-чуйда иш қилиб юрган эканлар.

У киши кўркам, хушрўй, хушфеъл жувон эдилар, мени кўриб сўрашдилар. Мен дадамнинг «Ҳамид акани чақириб кел» деганларини айтиб:

— Ухлаб ётган бўлса, уйғотиб олиб кел, — деб тайинлаганларини билдирдим:

— Манзурахон, жуда кеч ётувдия, боласи кечаси билан инжиқлик қилиб чиқди, Ҳамиджон ҳам ухламагандир балки, — дедилар ая.

Ая ҳовли юзини супурмоқчи эдилар, мен супурай десам, супургини бермай ўзлари супурабошладилар. Хижолат бўлиб, нима қиларимни билмай укаларимни соғлигини сўрасам:

— Вой сўроқчи қизим-ей, мунча тилинг бийрон, Ғафур аканинг қизисан-да, — деб эркалаб қўйдилар-да, кетмай турганим учун бўлса керак, ичкари хоналарга кириб кетдилар.

Ҳамид акам билан фамилиямиз бир хил бўлгани учун у кишини дадамни укалари, аёлларини ўзимнинг кеннойим деб билиб, ҳеч тортинмай саволлар бераверардим. Манзура опам эринмай жавоб берардилар.

Аям билан Манзура опам келганларида сирли-сирли сўзлашиб ўтиришар, мен гап нима ҳақида эканига қизиқардим. Улар суҳбати мени ёшимга тўғри келмаса аям менга бирор иш буюриб юборар ва мен ўйинларим билан овора бўлардим.

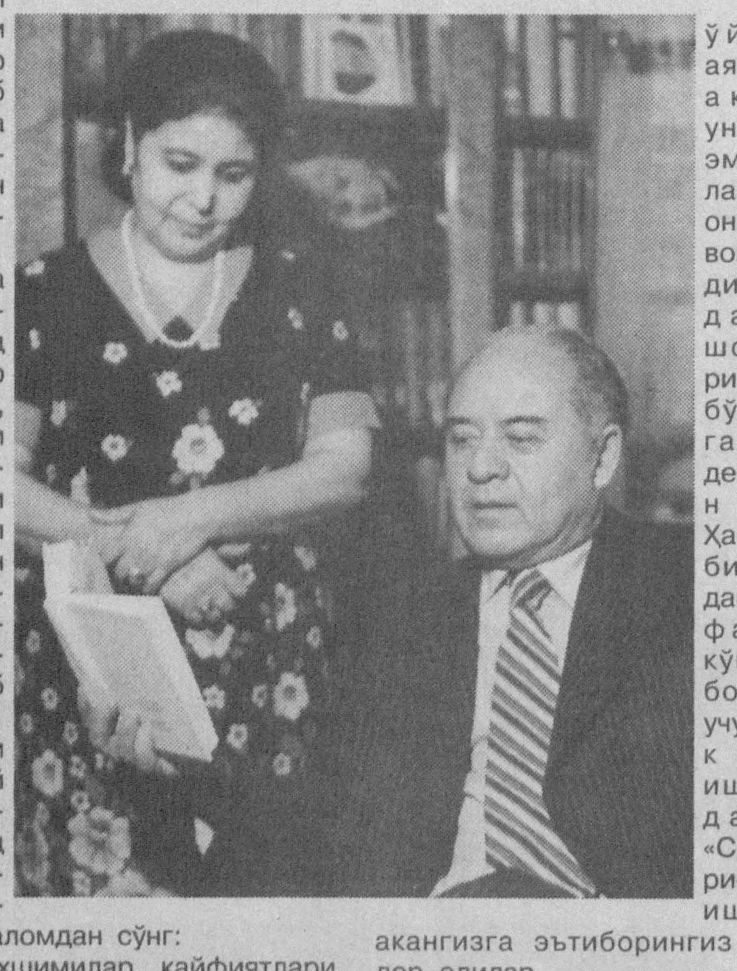

Уйимизга меҳмон келсаю Ҳамид акам бехабар бўлсалар, ёки дадам ёзган шеърларини ўқиганлари келса, мен дарров дадамнинг укаларини бориб айтиб келар эдим.

Ҳозир ҳам шундай бўлди шекилли, Ҳамид акам хоналаридан шошилиб чиқиб саломдан сўнг:

— Акам яхшимилар, кайфиятлари яхшими? Уйда ким бор? Опам яхшимилар? Нима янгиликлар? — деган саволларига уйимизда бўлиб ўтган воқеаларни ипидан игнасигача айтдим: Ким келгану, ким кетган, нима деган, нима мақсадда келганини тўкиб солдим. Уйимизга етгунимизча хонадонимизни бутун «сир асрори»дан хабардор бўлдилар. Ҳатто Қоплон кучугимиз ўзи йўл топиб бадарғадан қайтиб келганигача айтдим.

Ҳамид ака кулиб юбордилар. Ўша вақтлар Ҳамид акам жуда чиройли йигит эдилар. Манзура опам иккалалари бир-бирларига мос — кўчада юришганида ҳаваси келмаган бўлмас эди. Мен шундай амаким бор деб ғурурланиб ёнларида эрка бўлиб уйга етиб келганимизни билмай қолибман. Ҳали ҳануз шу ғурур мени тарк этмаган...

Дадам Ҳамид акамни кутиб турган эканлар. Аям Ҳамид акам билан сўрашатуриб:

— Ҳамиджон, келдингизми, акангиз бозор қилиб ҳам келдилар. Сиз шеърларини ўқиб бермагунингизча иштаҳалари бўлмай, чой ичмай туриптилар... — дедилар.

Ҳозир ўйласам, аям Ҳамид акамдан унча катта эмас эканлару, худди онадек парвона бўлардилар. Аям дадамни шогирдларига онадек бўлиб кетганлар-да, дейман. Айниқса, Ҳамид акам билан дадам узоқ сафарларга кўп бирга борганлари учун аям ҳеч кимга ишонмаган дадамни «Сиз укаларисиз, сизга ишонаман, акангизга эътиборингиз катта»,— дер эдилар.

Бағишлов

Ҳали аямни гаплари тамом бўлмай дадам ичкаридан бир даста қоғозлар кўтариб чиқдилар. Ҳамид акамни кўриб қувониб, юзлари ёришиб кетди. Ака-ука узоқ кўришмагандек бел олиб сўрашишди.

— Абдулҳамид, шу шеърни ўзинг ўқиб бер, тонгда опангга ўқиб берганимда, мақтади-ю, сен ўқисанг, ўзим эшитай-чи... — дедилар.

Шундан сўнг Ҳамид акам фақат ўзларига хос ажойиб ширали овозда (Ҳамид ака уруш вақтида радиода дикторлик қилган) сўзларга ажойиб жило топиб ўқиди, шеърнинг чуқур инсоний фалсафий маъноси одамни маҳлиё қилиб қўйди.

Дадам Ҳамид ака ўқиганида яна ҳам ажойиб мазмун сеҳрига тўлган шеърларидан ўзлари ҳам мамнун эдилар.

Ҳамид ака ҳам шоир эмасми, шеърни гўзал таърифини келтириб, ҳозирги кунда бундай мазмуни чуқур шеър ноёблигини айтиб, дадамнинг шоирлик иқтидорига тасаннолар айтдилар-да:

— Ака, шеърни сиз ёзингу, мен ўқий-да, — деб ўша мақтовга ўзларини ҳам қўшиб қўйганлари дадамга ҳам хуш ёқди.

Ака-укалар тўлқинланишиб бир-бирларини қучоқлашиб, табриклашганига ҳавасим келди.

Ўша вақтдан бери Ҳамид акани шеър ўқишларини яхши кўраман. Ҳеч ким дадамнинг шеърларини уларчалик тушуниб, керак ерларида паузалар билан дилни ўйнатадиган қилиб ўқий олмайди.

Шу ерда дадамни Ҳамид акамга 1956 йилда ёзган шеърларини эслатгим келади.

АЗИЗИМ УКАМ МУЛЛА АБДУЛҲАМИДГА

Тонг отар мактубинг олдим,
ўйлатиб қўйдинг мени,
Жон рубобин черта-черта,
куйлатиб қўйдинг мени.

Юз мақомлар ичра мулла
Тўйчининг авжи каби
Қартайиб қолган чоғим тўй-
тўйлатиб қўйдинг мени.

Эслатиб қўйдинг паришон
ёшлигим савдосини,
Ёр унутган рўйимолга
бўйлатиб қўйдинг мени.

Мен яна минглаб қалам
чайнаб, чаман кезсам керак,
Неки қилдинг ўз-ўзим-ла
сўйлатиб қўйдинг мени.

Кўнгил овлаш умрлар касбим
эди, Мирзо Ғафур,
Яхши дилжўлик билан
дилжўлатиб қўйдинг мени.

Бу шеърий мактубда аканинг укага, устознинг шогирдига меҳрини кўриш мумкин. Ҳамид акамни таърифлаш учун бу шеърдан яхши сўзлар топиш амри маҳол деб ўйлайман.

Ҳамид акамни улуғ ёшларига ёш қўшилсин. Манзура опам билан бирга юзга чиқиб, фарзандлару невара-чевараларнинг роҳатини кўришсин. Ҳар доим эл ардоғида бўлиб, пиру-бадавлат бўлиб, дадамни кўрган кўзлари юлдуздай порлаб турсин!

ОЛМОС

Фожиа

ШАЙТОН МАЛАЙЛАРИ

Ҳаммаси ўн етти яшар Қизлархоннинг ярим тунда тоғаси хонадонига йиғлаб борганидан кейин бошланди. Қизлархон айтдики, дадам уйга яна маст ҳолда келиб, жанжал кўтариб, онамни калтакламоқда...

Бу гапдан тоғаси Адҳам жазавага тушди. Неча йилки шу аҳвол, опамнинг оиласида тинчлик йўқ, поччаси ичиб олган куни, уриш-жанжал... Дастлаб ҳаммаси изга тушиб кетар, деган умидда онаси Диломни сабр-тоқат қилишга чақирди, бироқ ҳар нарсанинг ҳам чегараси бор: поччаси Рустам ичишни ҳам, хотинини калтаклашни ҳам бас қилмади. Бирин-кетин дунёга келган тўрт нафар фарзанд ҳам Рустамбойга ичкиликни ташлаб, болалари тарбияси, келажаги ҳақида қайғуришга туртки бермади... Мана, тўнғич фарзанди — Қизлархон бўй етиб бормоқдаки, ота инсофга келса, қани?! Боз устига, уйга маст келиб, хотинини калтаклагани етмагандек, Қизлархонга ҳам қўл кўтарибди...

Шулар ҳақида ўйлар экан. Адҳам баттар жазавага тушди.

«Ҳозир дадангни ўлдириб келаман!»

Адҳам айни гапни қандай ғайритабиий ҳолда айтган бўлса, худди шу алпозда йўлга тушди. Унинг йўл-йўлакай хўжалик пичоғини қўйнига солганини кўрган Муҳаммаджон ота «ҳай-ҳай»лаб ўғлининг орқасидан чопди...

Дарҳақиқат, Қизлархоннинг айтганича бор экан: Рустам маст, ғазабнок, Дилором бир аҳволда, йиғидан кўзлари қизарган, болалар қўрқувдан мўлтираб турибди...

Гапни Муҳаммаджон ота бошлади: нима сабабдан қизимни калтаклайверасиз?

Бундай пайтда маст Рустамнинг қулоғига гап ёқармиди? Чақирилмаган меҳмон сифатида хонадонига кириб келган қайинукаси Адҳам кўзига бир хунук кўринган бўлса, қайнотасининг саволидан ғазабланди... Натижада Рустам қайнотасини «кет, йўқол!» деб туртиб юборди, бундай муносабатни кутмаган Муҳаммаджон ота мувозанатини йўқотиб, ҳовлидаги сўри ёнига йиқилиб тушди...

Опасини калтаклагани етмагандай отасига ҳам ўта ҳурматсиз муомала қилганини кўриб турган Адҳамнинг энди сабри чидамади. Шартта поччасининг ёқасидан олди. Икки ўртада муштлашув бошланиб, оқибатда Адҳам уйидан олиб келган пичоқ билан поччасига оғир жароҳат етказди. Рустам касалхонага етмаёқ жон берди...

...Мазкур жиноятнинг қисқача тафсилоти шу. Агар касб нуқтаи-назаридан қаралса, ушбу жиноят ишининг тергови ҳам, уни судда кўриб чиқилиши ҳам кўпда мураккаб эмас. Сабаби, айбланувчи қилар ишни қилиб, жуфтакни ростлаб қолмаган ёхуд аксарият айбланувчиларга ўхшаб айбни тан олмай масалани баттар чигаллаштирмаган. Аксинча, воқеа содир бўлгандек ўз ихтиёри билан милиция идорасига бориб, бор гапни баён қилган ҳолда айбига тўлиқ иқрор бўлган, гувоҳларнинг кўргазмалари ҳам, экспертиза хулосалари, далилий ашё ҳам бир-бирига мос келади. Дарҳақиқат, тергов якунланиб, иш судга чиқди, жиноят ишлари бўйича Қува туман суди (судья Р. Арапов) ҳукмига кўра, шу туманнинг Зиндонтепа қишлоғида истиқомат қилувчи 1973 йилда туғилган, бир нафар фарзанднинг отаси бўлган Абдулазизов Адҳамжон Маҳаматжонович Жиноят кодексининг 97-моддаси 1-қисми билан (қасддан одам ўлдириш) айбдор деб топилди ва унга 12 йил озодликдан маҳрум этиш жазоси тайинланди. Ҳукмда жазо қаттиқ тартибли колонияда ўташлик белгилаб қўйилди...

Шу ўринда мақоламизга нуқта қўйсак бўларди, бироқ биз фақат содир этилган жиноятни баён этиш ва унга нечоғли жазо белгиланганини айтиш учунгина қўлимизга қалам олганимиз йўқ. Зотан, жиноятга жазо муқаррарлигини таъкид этиш баробарида, шу ва шунга ўхшаш кўнгилсиз ҳолатларнинг олдини олиш муҳимроқдир.

Ушбу жиноят ишини тергов қиларканман, мудом бир саволга жавоб қидирдим: аввало, жиноятнинг келиб чиқишига сабаб нима? Қизлархоннинг ярим тунда тоғасининг уйига йиғлаб боришими? Қони қайноқ Адҳамнинг ғазабга қул бўлишими? Ёинки марҳумнинг иродаси бўшлиги, ичкиликни хуш кўриши-ю, маст бўлгач, уйига келиб жанжал кўтариб, жуфти ҳалолини калтаклашими? Бир қарашда саволларнинг барчаси тўғридек, бироқ шугина сабаблар қотиллик жинояти келиб чиқиши моҳиятини кўрсатиб бера оладими?

Бизнингча, йўқ. Судда ҳам, терговда ҳам кўргазма берган марҳумнинг қўни-қўшнилари Рустамнинг оиласида тез-тез жанжал бўлишини айтишади. Хўш, уларнинг қайсиси, барака — оила тинчида экани, ичкилик яхши оқибат келтириб чиқармаслиги, жанжаллар биринчи навбатда фарзандларга салбий таъсир кўрсатишини айтиб, панд-насиҳат қилган? Агар панд-насиҳат таъсир этмаган бўлса, нима учун маҳалла фаоллари ўртасида муҳокама этишмаган? Модомики, фожианинг туб сабаби ичкиликка бориб тақалса, Зиндонтепадек мўъжазгина қишлоқдаги кичик дўконларда спиртли ичимликлар савдоси нега жамоатчилик назоратидан четда қолмоқда?! Ўтган йили Қува туманида 25 та жиноят маст ҳолатда содир этилганини ҳисобга олсак, масала нечоғли жиддий экани ойдинлашади. Демак, шу ва шу каби жиноятларни олдини олишда ўз-ўзини бошқарув идоралари, маҳалла, жамоатчиликнинг ўрни алоҳида аҳамият касб этади. Маҳалла-куйнинг саъйи ҳаракати ва муҳокамаси билан бир оила изга тушиб кетиши ҳам мумкин эди-ку! Локайдлик, эътиборсизлик, «менга нима?» дея қўл силтаб кетишлик эса, охир-оқибат фожиага сабаб бўлди. Марҳумнинг болалари бевақт етим қолди. Шунча азоб чеккан бечора Диломнинг пешонасида яна шу кўргиликлар ҳам бор экан-да? Эр ўлди, ука қамоқда! У зор йиғлади, узоқ йиғлади, қайтиб-қайтиб лаънатлар айтди: «Ичкиликни ўйлаб топганнинг уйи куйсин».

Ичиб-ичиб иймон эътиқодини йўқотган Рустамнинг аччиқ қисматиароқхўрларга сабоқ бўлар деган умидда қўлга қалам олиб, қоғоз қораладим. Зеро, шайтоннинг малайига айланаётган ичкиликбозлар хушёр тортса...

Абдулатиф СОЛИЕВ,
Қува туман прокурори ўринбосари

«КЕЛИНИМ ЭМАС, ҚИЗИМСАН»

Оила

Ниҳоят уйга келин келди. Савринисо ўзида йўқ хурсанд. Энди келинлик бўлдим деб. Унинг умр йўлдоши вафот этиб кетгандан кейин, уйда ўғлию, шўппайиб ўзи қолган эди. Анвар ишга кетар, Савринисо бир ўзи, гаплашадиган одам йўқ, ҳатто дамлаган чойи ҳам совиб қолар эди.

Мана, келин тушди-ю, уйга файз, барака келди. Бугун бомдод номозидан сўнг, болаларни безовта қилмай деб, ошхонага чиқиб газга чой қўйди. Аста бориб кўча эшигининг илгагини суриб қия очиб қўйди. Ҳовли юзига кўз югуртирди. Йўлак четига экиб қўйган райҳонлари бироз топталибди. Газга қўйган чойни эслаб ошхона томон юрди. Чойни дамлаб майда-чуйдалар билан нонушта қилиб ўтирган эди, келини Мастура:

— Ассалому алайкум, ойижон, деб кириб келди. Аста қайнонасини қучоқлаб:

— Ойижон, бу ерда нима қилиб ўтирибсиз, мен сизга айвонга чой тайёрлаб қўйдим, — деди ва қайнонасини қўярда қўймай айвонга олиб борди. Айвонга кириб Савринисони юраги алланечук ҳапқириб кетди. Духоба кўрпача солиниб пар ёстиқ қўйилибди. Бинойидек жой тайёрлабди, дея кўнглидан ўтказди.

— Ойижон, чойни олинг, — деди келини хаёлини бўлиб. Келини қўлидаги чойнакни кўрдию ҳаяжонини боса олмай:

— Вой ўлмасам, бу пиёла-чойнакларни додангиз олиб келган эди, ишлатмаслик керак...

— Ойижон, ахир додам олиб келган бўлсалар, нур устига нур. Ишлатсак, аксинча руҳлари шод бўлади.

Бир оз хаёлга чўккан Савринисо:

— Ақлингга балли, жон болам, сен менинг келиним эмас, қизимсан.

— Сиз ҳам мени ойижонимсиз.

Келин-қайнона бир-бирларини қучоқлаб анча туриб қолишди.

Ҳурмат қилсанг ҳурмат топасан. Орамиздан меҳр оқибат, самимийлик аримасин...

Гулёра МАЪРУФ ҚИЗИ

ВИДО СЎЗИ

Йўлдош Сулаймон ва Таваккал Қодиров

Таниқли ёзувчи, ўткир сўзли журналист, болаларнинг ардоқли шоири Йўлдош Сулаймон дунёга яхшилик қилиш учун, меҳр-оқибат ва дўстларга садоқат учун келган эди. Унинг беғубор кулгулари момоқалдироққа ўхшаб Ўзбекистон осмонларини тўлдириб турарди. Бу самимий инсон атрофида доимо Фарғонанинг шоир ва шоиралари гавжум бўларди. У узоқ йиллар Фарғона вилоят газетасида, вилоят ёзувчилар уюшмаси раиси сифатида самарали меҳнат қилди. Ўзбекистон ёзувчилар уюшмаси раиси ўринбосари этиб тайинланганда барча адиблар суюнишди, иккига тарқаб кетган адабий хонадон аъзоларини бирлаштириш, уларни бирбирига қайтадан қадрдон этиш учун Йўлдош Сулаймон шаҳд билан, ўзига хос фарғонача лутф ва эҳтиром билан ишлади. Йўлдош Сулаймоннинг бирор куни ёру йўлдошсиз, меҳмон-измонсиз ўтмаган десак, жоиз бўлар. У вилоятга меҳмон бўлиб келган қалам аҳлларини водийнинг ҳар бир гўшасига, чекка қишлоқларигача олиб боргиси, мухлисларига кўрсатгиси келарди. Ҳар битта ёзувчи учун у қадрдон оғадай, ёшларга меҳрибон устоздай бўлиб қолган эди. Вилоятда катта анжуман бўлиб қолса, у барча қаламкашларни Ҳулкар юлдуз буржидай жам қилар, уларнинг ҳар бири билан фахрланишни, ёш истеъдодларни ардоқлаб, кўз-кўз этишни жуда яхши кўрарди. У Тошкентда яшаган йиллари ижоди яшариб, янгиланиб, тўлқинланиб, меҳр-муҳаббат ва соғинч тўла шеърлар битди. Айниқса, рафиқаси Орзухонга бўлган катта инсоний муҳаббати оташин ва алангали сатрлар бўлиб қоғозга тушди. Барибир у Фарғонасини соғинаверди, соғинаверди, талпинаверди ва унга ошиқ Мажнундай яна қайтиб борди. Тақдирнинг унга ато этган мунис туҳфаси Орзухон дунёдан ўтганида у ярадор арслондай ўкириб йиғлади, кўз ёшлари шеърларга айланиб, қоғозга тушди. Бу қаттиқ зарба унинг юрагига дарз солди. Аслида шоирларнинг юрагига ҳар куни чақмоқ тушади-ку...

Барча дўстлари, муҳибларининг қалбига чақмоқ солиб нохуш хабар келди: Йўлдош Сулаймондай элпарвар, инсонпарвар, меҳр-оқибатли инсон дунёдан ўтди... Унинг самимияти, беғубор кулгулари, ажиб дўстпарварлиги, камтарин ҳаёт тарзи барча адабиёт мухлислари қалбида чироқдай ёниб туради. Жойингиз жаннатда бўлсин, яхшиларнинг яхшиси бўлган Йўлдош оға... Изтироб чекаётган ёру биродарларингиз қатори биз ҳам қайғу билан ушбу видо сўзларини айтдик.

Ойдин ҲОЖИЕВА

Тасаввуф худбинлик эмас, инсониятга ғамхўрлик, раҳмдиллик, муҳаббат ва хизматдир. Сўзамоллик эмас, самимият, ихлос ва ҳикматдир. Кўнгил поклиги, маърифат юксаклиги ва амали солиҳ ишлаб чиқариш корхонасидир. Разил эмас, гўзал ҳолдир, тошга гул, заҳарга асал, кўзларга нур, кўнгилларга сурурдир.

ТАСАВВУФ ҲАҚИДА

Тасаввуф даллини волий қилар, қайсарни ювош қилар, тошбағирни меҳригиё қилар, раҳмсизни меҳрибон қилар, ғофилни зулматдан нурга чиқарар, дарёда чўкаётганни саломатлик соҳилига элтар, жоҳилни тарбиялар, чўлу биёбонларни ирфон сойлари ила жўштирар, яшнатар, инсонни Ҳаққа маҳбуб, халққа марғуб ва мақбул қилар. Оқибат тупроқдан пайдо бўлган инсонни фаришта даражасига кўтарар, Раҳмоннинг ҳузурига лойиқ ва лаёқатли қилар...

Маҳмуд Асъад Жўшон

Сирли мўъжизалар

ЕБ ТЎЙМАС "ҚОРА ТУЙНУК"

Бир дақиқа ичида юз эллик киши ғойиб бўлди. Гувоҳлар ўрмон ичига кириб кетган одамларни ғайритабиий туман қоплаб, сўнг қалин булутга айланганини кўриб турдилар. Ўша заҳоти ғира-шира ёруғликка бурканган булут осмонга ўралган. Британия армиясининг 5-Норфолк полкига қарашли биринчи батальони аскарлари туман орасида ғойиб бўлган. Битта қолмай, ҳаммаси! Бундай ақл бовар қилмас ҳодисалар биринчи марта рўй берган эмас. Олимлар ер юзида нима учун ўзидан ўзи кўплаб одамлар, кемалар командаси, ҳатто бутун бошли қишлоқлар қаёққадир ғойиб бўлишини тушунтиролмай хуноб...

ТУМАНДА ҒОЙИБ БЎЛГАНЛАР

1915 йил 21 август куни куппа-кундузи ўнлаб одамларнинг кўз ўнгида бутун бир батальон ғойиб бўлгани расмий равишда махфийлаштириб қўйилди ва эллик йилгача сир сақлаб келинди. Фақат 1967 йилга келибгина Жанубий Европанинг Дарданел бўғози яқинида рўй берган ҳодисани ўз кўзи билан кўрган йигирма нафар гувоҳнинг кўргазмаларидан иборат ҳужжат матбуотда эълон қилинди. Йўқолган аскарларни узоқ излашган. Лекин улар ўликлар орасида ҳам, урушдан кейин турклар томонидан озод қилинган асирлар орасида ҳам йўқ эди.

Жаҳон тарихида одамларнинг оммавий тарзда ғойиб бўлиши тушунтириб бўлмайдиган ҳодисалар қаторига киради. Олимлар бундай ғалати ҳодисани ҳамон изоҳлай олмайдилар. Масалан, 1590 йили Америкадаги Руанук колониясида юзлаб эркак, аёл ва болалар ўзидан ўзи ғойиб бўлган. Қишлоққа кириб келган аскарлар уйларда шамлар ёниб турганини, дастурхонда сузилган овқатлар борлигини, фақат аҳоли қаёққадир йўқолганини кўриб ҳайратга тушганлар. Дастлаб уларни ҳиндулар қириб ташлаган бўлса керак, деб ўйлашган. Бироқ бир томчи қон изи ҳам, биронта мурда ҳам йўқ эди. Фақат роҳибнинг уйи яқинидаги дарахтга кимдир қинғир-қийшиқ ҳарфлар билан шоша-пиша ёзган сўзлар кўзга ташланарди.

"Улар ҳеч нимага ўхшамайди..." 1923 йили 5 феврал куни Бразилиянинг Хоер-Верде қишлоғида ғойиб бўлган олти юз кишини излаш ишлари ҳам аллақачон тўхтатилган. Полициячилар кимсасиз қолган қишлоқни обдон тит-пит қилган. Мактабдаги синфхонада кеча ўқ узилгани куриниб турган милтиқ ётар, синфхона доскасига эса "Қутулишнинг иложи йўқ" деган сўзлар ёзиб қўйилган эди.

— Биз фақат айрим тахминларни айтишимиз мумкин, — деди "АиФ" газетасига Харбиндаги тарих фанлари доктори Цзун Ли. Бу олим Хитойда рўй берган шундай ҳодисаларни узоқ йиллар давомида ўрганиб келмоқда.

— Айтайлик, 1937 йил декабр кечасида Нанкин яқинида зимзиё бўлган 3000 нафар хитой аскари қаёққа кетган бўлиши мумкин? Эрталаб аскарлар билан радио алоқа узилиб қолади. Шошилинч юборилган разведка биронта одамни тополмайди. Балки улар қочиб кетгандир, деб ўйласа бўлар. Ундай десак атрофда соқчилар ҳушёр турар, шунча аскар сездирмасдан ғойиб бўлиши мумкин эмас эди. Яқинда шаҳар архивини ўрганиб ўтириб 1945 йил ноябр ойида СССР НКВД сининг 12-ротаси йўқолиб қолгани ҳақидаги ҳужжатни топдим. Улар роса юз киши бўлган. Улар шаҳардан чиқиб, темир йўл станцияси томон йўл олган ва қайтиб келмаган.

Қидиришлар натижа бермаган. Фақат ўчиб қолган гулхан изи ва дам олиш учун ўрнатилган палаткани кўришган. Худди ўша йили Гуандундан Шанхай томонга юзлаб йўловчилар билан йўл олган бутун бошли поезд манзилга етмай ғойиб бўлган. На бирон одам, на поезднинг бирон бўлак темир-терсаги қолган! Қаёққа кетди шунча одам?

ҚАҲРЛИ ТАНГРИ

Тадқиқотчи Ричард Лазарус ўзининг "Имконият чегарасидан ташқарида" китобида қуйидаги тахминни айтади. Ҳаммасига метеоритлар айбдор. Осмон жисмлари ерга тушаётиб шу қадар кучли заряд ҳосил қиладики, қуввати бир неча миллиард вольта бориши мумкин! Бундай метеоритлар ерга урилганда Тунгускадаги каби мислсиз портлаш рўй беради. Лекин гоҳида метеоритлар ерга урилмасдан туриб фазода портлаб кетади. Ерга эса бениҳоя кучли энергия тўлқини келиб урилади. Натижада электростатик левитация рўй беради ва гуруҳ-гуруҳ одамлар, кемалар, ҳатто поездлар ҳам осмон фалакка учиб кетади-да, бўшлиқларга сингиб ғойиб бўлади. Қадимий Рим шаҳар-давлатларида Италияда рўй берган бундай воқеаларни қуйидагича изоҳлашган. Ер остида Протей деган худо мудраб ётади. Унинг вужуди протоплазмадан иборат. У ҳар 50 йилда бир марта уйғонади ва очиққан нафсини қондиради. Протей хоҳлаган қиёфага киришга қодир. Протей вулқонлар ичидан чиқиб келади, деб ҳисоблаганлар ва маълум йиллари унга одамларни қурбонлик қилганлар. Юз нафар бокира қул қизни вулқон ёнига келтириб қўйганлар. Қизлар изсиз ғойиб бўлган. Фақат оёқларидаги кишан улардан "хотира" бўлиб қолган... Танаси номаълум тангри ҳақидаги назарияни ваҳимали асарлар муаллифи, таниқли америка адиби Дин Кунц ҳам тасдиқлайди. У ўзининг "Пантом" романида Протей ҳаётда бор бўлгани ҳақидаги тахминни баён қилади.

— Бу жуда катта ҳажмдаги протоплазма бўлиб, бир неча квадрат километргача бориши мумкин, — деб ҳисоблайди Кунц. Унинг "ёши" бир неча миллион йилларга тенг, ер юзидаги энг қадимий ҳаёт кўринишидир. Протоплазма ер остида ёки океан қаърида "истиқомат" қилади. У ҳар юз йилда бир-икки марта "овқатланиб", кўплаб одамларни ютади-да, ҳазм қилиб юборади ва улардан бирон нишон қолдирмайди. Руанука колониясидаги уйларда чуқур сув халқобларини кўришган. Йўқолган поездни қидираётган Хитой учувчиси осмондан туриб ўз-ўзидан пайдо бўлиб қолган кўлни айтган. Ҳатто 1930 йили аҳолиси тамом ғойиб бўлган эскимосларнинг Анъякуни қишлоғи (Канада)да ҳам музлаб қолган сув топилган. Инсон танасининг 90 фоизи сувдан иборат. Протей қурбонларидан қоладиган ягона нишон мана шу сув моддаси бўлса эҳтимол.

(Хориж матбуотидан).

Milliy tiklanish

Муассис: Миллий тикланиш демократик партияси

Бош муҳаррир: Иброҳим ҒАФУРОВ

Нашр муҳаррири: Дилмурод ҚИРҒИЗБОЕВ

Телефонлар: қабулхона — 133-67-51, бўлимлар —136-58-80, 136-58-73

Газета 014-рақам билан рўйхатдан ўтган. Буюртма: Г — 530. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда .

Газета IBM компютерида терилди ва саҳифаланди. Саҳифаловчи: Раъно ИСМАИЛОВА Босишга топшириш вақти 20.00 Адади: 1526 нусха

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32 уй

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй

Босишга топширилди